Kuurojen Lehti

Tidskrift för Döva

N:o 10 1969

OPETTAJAT KOULUNPENKILLÄ

Kuvia viittomakielikurssilta

Sisar Anja Poikonen opettaa alkeisryhmää käsityöluokassa (käsityötähän tämä osaksi onkin). Ylitarkastaja Elias Niskanen toinen vasemmalta.

Rouva Liisa Kauppisen (ei näy kuvassa) oppilaat omassa luokassaan.

Yhteisellä viittomatunnilla koulun juhlasalissa.

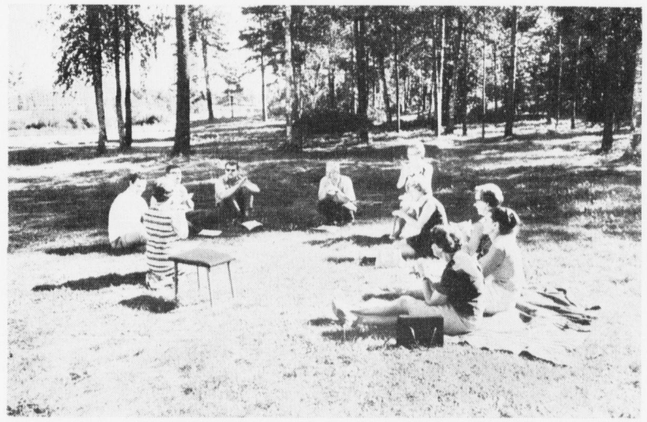

Sisar Aune Ihalaisen ryhmän edistymistä on kurssin johtaja pastori Eino Savisaari (vas.) tullut »tarkastamaan».

Kansikuva: Opettaja Elsa Närhin ryhmä ulkona tunnillaan.

KUUROJEN LEHTI
Tidskrift för Döva

74 vuosikerta 1969

N:o 10

Toimitus
Expedition
Markkulantie 3, Hämeenlinna. Postiosoite: Lokero 62 Hämeenlinna. Puh. 24 289.

Julkaisija
Utgivare
Suomen Kuurojen Liitto r.y. — Finlands Dövas Förbund r.f.

Päätoimittaja
Huvudredaktör
Runo Savisaari, Riistapolku 1 C 29, Tapiola, puh. 462 755.

Toimitussihteeri
Red.sekr.
Jarmo Narmala, Lokero 62 Hämeenlinna, puh. 24 289.

Ruotsink. toimittaja
Svenskspr. red.
Rea Stadius
Minna Canthinkatu 1 A 11
Helsinki 25

Toimituskunta
Redaktionskommitté
Aura Ahlbäck, Jaakko Väisälä ja Ragnar Östman.

Tilaushinta
Prenumerationspris
1/1 vsk kotimaassa ja Pohjoismaissa 10:—, ulkomaille 12:—. Tilattavissa postitoimistoista.

Kirjoitukset ja kuvat on lähetettävä edellisen kuukauden 7 päivään mennessä. Kaikki maksut suoritettava Suomen Kuurojen Liitto r.y:n postisiirtotilille n:o 6825.

Suomen Kuurojen Liitto r.y.
Liisankatu 27 E 10, Helsinki 17. Puh. 638 154.

Puheenjohtaja
Rak.neuv. Runo Savisaari, Riistapolku 1 C 29, Tapiola, puh. 462 755.

Toiminnanjohtaja:
Agrologi Jaakko Väisälä, Liisankatu 27 E 10, Helsinki 17. Puh. 638 154.

Rahastonhoitaja
Ekonomi Eero Laamanen, Liisankatu 27 E 10, Helsinki 17. Puh. 882 163.

Mikkelin viittomakielikurssi

Oli aikanaan vallalla oppi, jonka mukaan viittomakieli on kuurojen opetuksessa rikkaruoho, joka tuli heti kitkeä pois, kun sitä ilmeni. Tämä aika näyttää nyt olevan takanapäin.

Tänään pyritään jokaiselle yksilölle, jokaiselle kuurolle oppilaalle antamaan opetusta siinä muodossa ja sillä tavalla, mikä hänen kannaltaan on sopivin. Täten viittomakieltä voidaan käyttää harkinnan mukaan apuna opetuksessa.

On yleisesti tiedossa, että kuurojenopettajat eivät yleensä riittävästi hallitse viittomakieltä. Tämä on varsin ymmärrettävää, eihän tuo taito ole niin vain opittavissa. Tämän vuoksi Kuurojen liitto päätti kuluvan vuoden keväällä ikäänkuin kokeeksi järjestää viikon pituisen viittomakielen kurssin kuurojenopettajille ja jäi odottamaan, ilmaantuuko halukkaita. Yllätys oli melkoinen, kun ilmoittautumisaika oli kulunut umpeen. Viitisenkymmentä eli noin puolet kaikista kuurojenopettajista halusi uhrata yhden kesälomaviikon viittomakielen oppimiseen tai tuon taidon parantamiseen.

Mikkelin kuurojenkoulun tiloissa elokuun lopulla pidetty kurssi onnistui kaikin puolin erinomaisesti. Koulu tarjosi kouluhallituksen suostumuksella sopivat ulkonaiset puitteet. Opettajavoimia oli käytettävissä riittävästi. Kurssin henki oli rakentava ja kurssilaiset opinhaluisia. Ylitarkastaja Elias Niskanen kouluhallituksesta oli koko ajan mukana kurssilla, mikä oli erityisellä ilolla merkillepantavaa. Siitä, missä määrin ja kuinka viittomakieltä olisi käytettävä opetuksessa, keskusteltiin vähemmän. Se olkoon opettajien harkinnassa tai jonkun toisen kurssin aihe. Mikkelin kurssin ainoana heikkoutena voidaan pitää, että se oli liian lyhyt, mutta tästähän voi jatkaa myöhemmin.

Mikkelin kurssin jälkeen lienee oikeutettua todeta, että kuurojenopettajien ja kuurojen ajatukset ja mielipiteet ovat huomattavasti lähentyneet toisiaan tässä tärkeässä ja alati esillä olevassa asiassa, viittomakielen käyttämisessä kuurojen opetuksessa. Jokin määrätty metodi ei enää ole pääasia. Tärkeintä on kunkin oppilaan kohdalla löytää se menetelmä, joka on hänen kohdallaan sopivin, ja myös käyttää sitä. Viittomakieli voi toisinaan olla suureksikin avuksi. Senvuoksi sen osaaminen on tärkeätä.

Puhu käsilläsi

Kuulovammaisia on maamme koko väestöstä 1,5 promillea. Tämä on vähemmistö, mutta erittäin vaikeasti koulutettava vähemmistö, kertoi kouluhallituksen ylitarkastaja Elias Niskanen, joka on ollut mukana 18.—22.8. pidetyllä valtakunnallisella kuurojenkoulujen opettajien viittomakurssilla Mikkelin kuurojenkoululla. Kurssi, jolle osallistui 46 kuurojen opettajaa, järjestettiin yhteistoiminnassa Suomen Kuurojen Liiton ja kouluhallituksen kanssa.

Kurssi on nimenomaan viittomakielen kurssi, sillä kuurojenkoulujen opettajien koulutus on hyvin suppea ja heiltä vaaditaan vain tyydyttävä viittomakielen taito. Lisäksi yhtenäistä viittomakielen käyttöä ja merkistöä ei ole ja siten on käytännöllisiä vaikeuksia. koska merkit eri kouluissa ovat erilaiset, kertoi kurssin johtaja, pastori Eino Savisaari.

— Suomen seitsemän kuurojenkoulua ovat yhtä lukuunottamatta puhekouluja, joissa on käytetty pääasiassa puhemetodia — viittomakieltä ei yleensä ole käytetty. Nyt on tarkoituksena, että saataisiin yhtenäisyyttä viittomamerkkeihin, sillä eräiden kuulovammaisten ryhmien kohdalla viittomakieli on tarpeellinen.

— Etenkin heikoimmille ryhmille viittomakieli on nopea apuneuvo, josta on hyötyä kuuroille. Puhemetodista ei kuitenkaan luovuta, sillä »kivikuuroja» on suhteellisen pieni prosentti kuulovammaisista.

Mikkelin kuurojen koulun johtajan Matti Vuohelaisen mukaan osanottajat ovat enimmäkseen valmiita opettajia, mutta silti kurssi on alkeiskurssi, koska viittomakielen taitamisessa opettajilla on vaikeutena juuri vähäinen koulutus ja viittomakielen merkkien erilaisuus muissa kouluissa.

— Kuulovammaisia opetettaessa taas suurimpana vaikeutena on, että lapset tuodaan kouluihin myöhään eikä näillä siten ole esiopetusta. Joudumme opettamaan kuulovammaisille lapsille kaikki kielen äänteet alusta alkaen.

»TULKKIVERKOSTO» VÄLTTÄMÄTÖN

Kurssin positiivisin puoli on, että siihen osallistui yli puolet maamme kuurojen koulujen opettajista. Heillä on myös intoa ja halua oppia viittomakieli, koska heille on siitä apua työssään, kertoi Suomen Kuurojenliiton puheenjohtaja Runo Savisaari.

— Tosin näin lyhyellä kurssilla ei viittomakieltä täysin opita. Osanottajat on jaettu ryhmiin sen mukaan kuinka paljon kokemusta kullakin oli takanaan. Jokainen joutui viittomaan ja osanottajat käyttivät viittomakieltä keskenään myös vapaa-aikana.

— Tarvitsemme Suomeen »tulkkiverkoston» — henkilöitä, jotka eivät ole opettajia, mutta jotka taitavat viittomakielen, sillä kuulovammaisilla on vaikeuksia esimerkiksi virastoissa, oikeudessa ja onnettomuuksien sekä sairastapauksien yhteydessä.

— Kuulovammaisten on usein hankala tulla toimeen — tulkit auttaisivat tilannetta. Kuitenkin tulkkien kouluttamiseen on myönnetty varoja liian vähän ja sosiaalityöntekijät ovat lievästi sanoen suhtautuneet meihin penseästi.

KOULUTTAJAVOIMAA TARVITAAN LISÄÄ

Viittomakurssi oli ensimmäinen laatuaan maassamme. Tulevaisuudessa niitä pitäisi pystyä järjestämään jokavuotisiksi ja ne pitäisi liittää opettajien jatkokoulutukseen. Tulevat kurssit ovat kuitenkin riippuvaisia siitä saadaanko pätevää kouluttajavoimaa tarpeeksi, koska niitä, jotka harrastavat viittomakieltä on suhteellisen harvassa kertoi kouluhallituksen ylitarkastaja Elias Niskanen.

— Tämänkertainen kurssi oli joka tapauksessa tervetullut lisä harrastuksen ja taidon lisäämiseen. Koulutusvoiman lisääminen ei johdu niinkään varojen puutteesta, vaan siitä kuinka saataisiin harrastus viriämään ja jatkuvaa opetta-

Viittomakielen kurssi

Lämpimän kesän viimeisellä helteisellä viikolla 18—22.8.69 kokoontui Mikkelin kuurojenkoulun suojiin joukko innokkaita viittomakielen opiskelijoita. Opiskelijajoukossa oli kuurojen ja sokeain opetuksen ylitarkastaja, kuurojen opettajia, opettajiksi valmistuvia ja asuntolahenkilökuntaa. Kurssin johtajana toimi pastori Eino Savisaari.

Monen mielessä uusi asetelma opettajat oppilaina herätti hupaisia mielteitä. Innolla tartuttiin työhön. Viitottiin ja keskusteltiin. Pitkistä päivistä huolimatta innostus säilyi — kiitos kurssin järjestäjien ja opettajien.

Kurssi oli onnistunut ja jokainen sai täyden vatsan lisäksi jotakin. Saatiin tutustua monipuolisesti viittomakieleen, jonka merkitys tunjien välistä keskinäistä harrastusta aikaan.

— Viittomakieli sinänsä on vain yksi opetusväline muiden rinnalla. Se on kuulovammaisen henkilön kielen monipuolista kehittämistä varten ja sen pohjalta voidaan järjestää muu koulutus, kuten kuulon ja huulioluvun harjoittaminen.

— Kurssin aikana on pohdittu, millä eri oppi- ja kouluaineiden alalla voitaisiin kehittää nykyistä viittomakielen merkistöä sekä minkämuotoista merkistöä pitäisi käyttää: pelkistettyä vai rikkaampaa merkistöä. Edellinen on helpompi ja sitä kuurot yleensä käyttävät, mutta rikkaampi merkistö on taas lähempänä puhekieltä.

— Rikkaampi merkistö olisi käytännöllisempi, sillä se on lähellä simultaanimenetelmää, jossa rinnan puhutaan ja rinnan käytetään viittomakieltä.

— Konkreettisempia apuneuvoja ovat mm. oppikirjat ja työkirjavälineet, mutta niitä ei ole kovin paljon saatavissa. Näihin on kuitenkin varattu määrärahaa. Vaikeutena on toisaalta, että tarvittaisiin henkilöitä, jotka pystyvät tuottamaan tällaista materiaalia. Päteviä henkilöitä on kuitenkin vähän, kertoi kouluhallituksen ylitarkastaja Niskanen.

Länsi-Savo 24.8. 69

Varojen puute tiedotuksen esteenä

Varojen puutteen ilmoitti 50 % sosiaalijärjestöistä ensisijaiseksi esteeksi tiedotustoimintansa harjoittamisessa ja kehittämisessä. Tästä syystä ei ole voitu palkata riittävästi ammattihenkilöstöä. Sosiaalihuollon Keskusliiton sosiaalitiedotusta kartoittamaan asettama toimikunta saattoi järjestöille esittämänsä tiedustelun tulosten perusteella lisäksi todeta 16:lla 34 järjestöstä olevan palveluksessaan ammattitiedottaja sekä näiden järjestöjen julkaisevan yhteensä 29 jäsen- tai yleisölehteä. Suurimmilla järjestöillä on lisäksi tiedotukselliset kenttäverkkonsa.

Toimikunta piti järjestöiltä saamiaan vastauksia merkityksellisinä ja näki niiden osoittavan miten laajaulotteinen järjestöverkosto on myös tiedotuskanaviltaan, kunhan niiden käyttöä voitaisiin sekä taloudellisesti että toiminnallisesti tehostaa. Järjestöt ehdottivat sosiaali-informaation koordinointia, mm. tiedotuskeskuksen perustamista. Niinikään toivottiin koulutustilaisuuksien järjestämistä. Parhaillaan sosiaalijohtaja Henry Dahlbergin johdolla toimiva komitea kartoittaa valtion sosiaalihallinnon tiedotustilannetta. Alustavien suunnitelmien mukaan mietinnön tulisi valmistua marraskuussa.

nustettiin ja josta vaihdettiin ajatuksia julkisesti ja yksityisesti. Viittomakielen lisäksi kurssi antoi tietoa omaan alaan liittyvistä kysymyksistä. Opettajilla oli myös tilaisuus keskinäiseen mielipiteen vaihtoon.

Perjantaina 22.8. kurssilaiset saivat todistukset muistoksi, ja jokainen lähti kohti omia työkenttiään kiitollisina Suomen Kuurojen Liitto r.y:lle saavuttamistaan tiedoista ja taidoista, jotka toivottavasti aikanaan koituvat kuuron lapsen parhaaksi.

Yleinen toivomus oli, että tulevaisuudessa kohdattaisiin jälleen samoissa merkeissä.

mukana olleet

Kerenin kuurojen koulun »äiti» siunattiin matkaan Viitasaarella

»Jos kysyttäisiin Sirkka-Liisa Hämäläiseltä, miksi sinä jätät kotimaasi, miksi lähdet, hän ehkä vastaisi: lähden siksi, etten voi lähtemättäkään olla. Vuosia sitten syttynyt tuli ei ole sammunut. Ei Etiopiaan ole houkuttelemassa suuri raha, ei poliittinen vaikutin. Sydämellä kuuluvat Jeesuksen sanat: niinkuin Isä on lähettänyt minut, lähetän minäkin teidän, tai Paavalin tavoin minä en voi olla tottelematta näkyä». Edelläolevin ajatuksin Viitasaaren kirkkoherra, rovasti Veikko Simola siunasi matkaansa Etiopian Kerenin kuurojen kouluun kuurojen äidiksi ensi kuun alusta matkustavan Viitasaaren seurakunnan nimikkolähetin, diakonissa Sirkka-Liisa Hämäläisen.

Matkaan siunaaminen tapahtui sunnuntaina 24.8. Viitasaaren kirkossa ennen päiväjumalanpalveluksen alkua ja rovasti Simolaa avustivat tilaisuudessa pastorit August Koskela, Eino Savisaari ja Kalevi Kotila, jotka lukivat tilaisuuteen sopivia jumalansanan totuuksia. Herkkä juhlahetki alkoi yhteisesti veisatulla virrellä, jonka jälkeen viitasaarelaisten lähiystävien naisryhmä lauloi. Juhlahetki oli koonnut kirkkoon runsaasti kansaa, joukossa kolmisenkymmentä keskisuomalaista kuuroa.

Virret ja laulun tulkitsi viittomakielelle sisar Aune Ihalainen Jyväskylästä ja virkaanasettajaispuheen ja päiväsaarnan piti pastori Eino Savisaari. Siunatessaan diakonissa Hämäläisen matkaansa rovasti Simola kohdisti sanansa myös seurakuntalaisille: »Kun meiltä nyt lähtee lähetti kentälle, meitä tarvitaan entistä enemmän ja entistä uutterammin.» Diakonissa Hämäläisen uskontunnustuksen jälkeen hänet siunattiin matkaan. Seuranneessa päiväjumalanpalveluksessa saarnasi pastori Eino Savisaari ja liturgeina olivat pastorit Savisaari ja Kotila ensimmäisen tulkitessa viittomakielellä sekä saarnansa että alttaripalvelun. Jumalanpalveluksen jälkeen oli kahvitarjoilu seurakuntatalossa ja sen jälkeen päiväjuhlat.

Tilaisuudessa piti tervehdyspuheen pastori Kalevi Kotila, pastori Eino Savisaari kertoi Kerenin oloista ja tavoista Etiopiassa. Pastori Aulis Koskelan puheen jälkeen rva Korhonen Jyväskylästä toi Keski-Suomen kuurojen tervehdyksen ja muistolahjan. Myös Viitasaaren seurakunnan lähetystoimikunnan puheenjohtaja emäntä Irma Vesterinen puhui diakonissa Hämäläiselle. Viitasaaren lähetysystävien muistolahjaa ojennettaessa käytti puheenvuoron neiti Aino Suokas. Päätöspuheen piti rovasti Veikko Simola. Opettaja Marja-Liisa Kumpunen esitti yksinlaulua dir.cant. Alvar Kaihilahden säestämänä. Lähetysystävien naisryhmä lauloi. Yleisöä päivätilaisuudessa oli seurakuntakuntasalin täydeltä.

Keskisuomalainen 25.8. 69

Valtion tulo- ja menoarvio vuodelle 1970

Hallitus on antanut esityksen eduskunnalle valtion tulo- ja menoarvioksi vuodelle 1970. Se sisältää yhtä ja toista kuurojen kannalta mielenkiintoista.

Kuurojen sielunhoidon järjestämisestä annetun asetuksen mukaan matkapapilla tulee olla kelpoisuus paitsi evankelis-luterilaisen kirkon papin virkaan myös viittomakielen taitoon. Kun viittomakielen koulutuksen tarve on tullut ajankohtaiseksi, vuonna 1970 on tarkoitus järjestää kuusi kuukautta kestävä viittomakielen kurssi, jota varten ehdotetaan varattavaksi 12.500 mk.

Jyväskylässä valmistuu syksyllä 1970 kuulovikaisille tarkoitettu koulurakennus. Tällöin voidaan nykyisen Jyväskylän kuurojenkoulun toiminta muuttaa alkavaksi normaalista esikouluasteesta. Samalla voidaan aloittaa kokonaan uutena koulumuotona huonokuuloisten lasten kouluttaminen. Kaikkiaan tulee oppilaita tähän Jyväskylän kuulovikaisten kouluksi muuttuvaan kouluun 200 ja sen toiminta alkaa 1.8. 1970. Kouluun ehdotetaan perustet-

KALEVI MIETTINEN:

TUTKIMUS KUUROISTA AUTOILIJOISTA

Kaliforniassa on tehty tieteellinen tutkimus kuurojen autoilijoiden kolarialttiudesta. Tutkimuksen toteuttamista varten autoliikenteen turvallisuutta tutkivalle virastolle myönnettiin 100.000 dollarin määräraha. Tutkimustyö aloitettiin vuonna 1961, tutkimuksen ensimmäinen osa julkaistiin monisteena vuonna 1963 ja toinen osa samoin monisteena vuonna 1964. Tutkimuksen on suorittanut ja julkaissut Kalifornian valtion moottoriajoneuvo-osasto ja julkaisun nimi on THE TOTALLY DEAF DRIVER IN CALIFORNIA. Tutkimuksen suomennettu nimi on TÄYSIN KUURO AUTOILIJA KALIFORNIASSA. Tutkimuksen käytännöllisissä järjestelytehtävissä Amerikan Kuurojen Liitto ja Kalifornian Osavaltion Kuurojen Liitto olivat aktiivisesti mukana.

Tutkimuksen tulokset osoittivat mm. että kuurot autoilijat (termi tarkoittaa henkilöä, joka autoilee — eikä siis tarkoita vain ns. ammattiautoilijoita) ovat keskittyneet erittäin suuressa määrin osavaltion kaupunkeihin, erityisesti Los Angelesiin. Vastoin eräitä aikaisempia käsityksiä kuurot autoilijat eivät ole selvinneet vähemmillä rikkeillä kuin kuulevat autoilijat. Tutkimus osoitti kuuroilla ajajilla olleen 1.78 kertaa niin paljon kolaritapauksia ja 1.26 kertaa niin paljon rikkeitä kuin ei-kuuroilla. Kuitenkin on huomattava, että kuurot keskimäärin ajoivat vuosittain autoaan enemmän kuin ei-kuurot. Tutkimuksen ensimmäisen osan yhteenvedon viimeinen lause tiivistää tutkimustulokset seuraavaan johtopäätökseen: »Tässä tutkimusvaiheessa näyttää siltä, että kuurot autonajajat eivät edusta mitään vakavaa ongelmaa liikenneturvallisuuden ja ajosuoritusten suhteen tässä valtiossa».

Tutkimuksen yksityiskohdista kiinnostuneita varten mainittakoon, että tutkimuksen julkaisseen osaston nimi on Division of Administration, Research and Statistics Section, jonka julkaisusarjassa tutkimukset ovat ilmestyneet raportteina n:o 15 ja 16.

---

tavaksi 1.8. 1970 lukien seuraavat virat ja ylimääräiset toimet:

peruspalkkaiset:	palkkausluokka
1 apulaisjohtaja	A 24
1 asuntolanjohtaja	A 23
6 opettajaa	A 22
ylimääräiset:	
2 opettajaa	A 22
4 lastenhoitajaa	A 10
1 apulaiskanslisti	A 10

Lisäksi koulun laajentuneesta toiminnasta johtuen ehdotetaan 1.8. lukien työsuhteeseen palkattavaksi neljä lastenhoitajaa, kolme laitosapulaista, yksi talonmies-lämmittäjä, yksi taloudenhoitaja, yksi emäntä, yksi sairaanhoitaja ja yksi vapaa-ajan toiminnan ohjaaja.

Jyväskylän koulun rakennustöiden loppuunsaattamiseen ehdotetaan 3.050.000 mk ja kalustamista varten 350.000 markkaa.

Kuurojen ammattikouluun Turussa ehdotetaan perustettavaksi 1.9.70 lukien seuraavat ylimääräiset toimet:

2 ammattiaineiden opettajaa (metallityö- ja puutyöosasto)	A 24
1 työnopettaja (metallityöosasto)	A 20

Lisäksi ehdotetaan palkattavaksi työsuhteeseen kaksi apulaista, yksi pesijä ja osapäivätoiminen siivooja.

Perhe-eläke

Kun ihmiselle tulee jokin vaikea asia eteen, niin hän reakoi siihen omalla tavallaan. Toiset yrittävät sinnikkäästi yksin päästä asiasta selvyyteen ja vasta senjälkeen, todettuaan ettei asiaa ymmärrä, suostuvat kyselemään toisilta. Joku toinen sitävastoin ei paljon viitsi vaivata päätään esiin tulleella asialla, vaan päättää heti kysyä joltakin, joka tietää asiasta enemmän. Joku työntää asian mielestään mahdollisimman kauaksi ja yrittää unohtaa sen. Tästäkään ei ole vahinkoa — ellei asia ole senlaatuinen, että sen hoitamatta jättäminen tuottaa vaaraa tai vahinkoa joko asianomaiselle itselleen tai hänen perheelleen. Joko rahallisesti tai fyysillisesti saattaa joutua kärsimään hoitamatta jääneestä asiasta. Ellemme rauhallisesti ja tarpeeksi ajoissa selvitä eteemme tulevia asioita, niin hankimme itsellemme vain vaikeuksia.

Yleiset tiedotusvälineet, TV-, radio ja lehdistö pyrkivät selvittämään suurimpia ihmisryhmiä koskevia ajankohtaisia asioita. Useissa kaupungeissa ilmestyy paikkakunnan erikoisuutisista omia tiedotteita ja lisäksi niissä on koko maata koskevia uutisia, jotka koskevat meitä kaikkia. Osa näistä tiedotteista menee huomaamatta ohitse kaikesta yleistiedotuksesta huolimatta. Nyt parhaillaan Suomen kansalaisia yritetään valistaa asiassa, jonka nimenä on perhe-eläkelaki.

Laki tulee voimaan osittain lokakuun 1 päivänä sekä osittain tammikuun 1 päivänä 1970. Perhe-eläkkeenä maksetaan leskeneläkettä ja lapseneläkettä. Tänä vuonna saavat leskeneläkettä kaikki alle 65 -vuotiaat naislesket, joilla on lain voimaantullessa huollettavanaan alle 16 -vuotias lapsi ja he, jotka lain voimaantulon jälkeen tulevat leskiksi. Siis perhe-eläke ei koske tänä vuonna niitä, joilla ei ole huollettavanaan k.o. lasta. Näiden muiden leskien osalta laki tulee voimaan vasta 1.1. -70 ja koskee silloinkin vain tämän ajankohdan jälkeen leskiksi tulevia naisia. He saavat kaikki kuuden kuukauden ajan täyden kansaneläkkeen perusosan edellyttäen, että he olivat menneet avioliittoon ennen kuin edunjättäjä (puoliso) täytti 60 vuotta. Alkueläkkeen (6 kk) jälkeen voivat leskeneläkettä saada 40—59 -vuotiaat lesket, jos he tulojensa ja omaisuutensa puolesta ovat siihen oikeutettuja. Avioliittovuosia pitää olla vähintään kolme ja avioliiton solminminen on tapahtunut ennenkuin aviopuoliso täytti 60 vuotta.

Lasta huoltavan lesken eläke on kansaneläkkeen suuruinen eli 69 mk/kk. Tämä perusosa maksetaan kaikille tuloista ja omaisuudesta riippumatta. Sensijaan niinkuin kansaneläkkeenkin tukiosan ja tukilisän saaminen edellyttävät, ettei henkilön tulot ja omaisuus ylitä määrättyjä normeja, niin on myös perhe-eläkkeenkin kohdalla. Eläkettä määrättäessä siihen vaikuttaa myös asuinpaikkakunnan kuntaryhmä. Ensi vuonna ovat tällaiset lesket oikeutettuja saamaan myös asumistukea.

Laillisen avioeron saanut nainen ei ole oikeutettu leskeneläkkeeseen, mutta sensijaan asumuseron saaneilla on tämä oikeus.

Orvon eläkkeeseen ovat oikeutettuja kaikki jommankumman tai molemmat vanhempansa tai huoltajansa menettäneet lapset, jotka ovat alle 16 vuotta sekä sellaiset lapset, jotka ovat alle 21 -vuotiaat, jotka koulunkäynnin tai opiskelun vuoksi eivät itse voi hankkia toimeentuloaan. Perhe-eläke koskee myös kaikkia niitä, jotka jo saavat kansaneläkettä tai jonkin muun lain mukaista perhe-eläkettä.

Perhe-eläkehakemukset on tehtävä kansaneläkelaitoksen paikallisille piiritoimistolle tai asiamiehelle, jolta saa lomakkeita. Hakijoilla on vuoden hakuaika lain voimaantulosta 1.10. -69 alkaen, jolloin eläke myönnetään taannehtivasti. Mikäli aluksi on haettu vain täysimääräistä alkueläkettä, joka maksetaan 6 kk edunjättäjän kuolemasta, on hyvissä ajoin pidettävä huoli jatkoeläkkeen hakemisesta.

Kun meillä ihmisillä tunnetusti on erilainen muisti, kannattaa kaikkien niitten, jotka eivät muista tarkoin päivämääriä ja tapahtumien aikajärjestystä pitää mukanaan papereita, joista selviää tärkeimmät tiedot. Perhe-eläkettä haettaessa varsinkin, jos kysymyksessä on tukiosan tai tukilisän hakeminen kysytään mm. tuloja edelliseltä vuodelta ja samoin omaisuuden määrää. Siksi selvintä on ottaa mukaan edellisen vuoden veroilmoitus (jäljennös), kiinteistön myyntiä koskevat kauppakirjajäljennökset, vuokrasopimusjäljennökset ja kaikki paperit, mitkä ilmaisevat omaisuuden muutoksia tai tuloihin vaikuttavia asioita esim. velkoja ym.

Asiantuntijat antavat mielellään tietoja. Kääntykää rohkeasti heidän puoleensa ja auttakaamme heitä selviämään helpommin neuvonnasta sillä, että annamme heille selvät tiedot asiaankuuluvien papereitten avulla.

A. P.

»Oloneuvokset»

Useimmat Suomen kansalaiset lopettavat tavallisen ansiotyönsä 65 vuoden iässä. Toiset ovat jo joutuneet päättämään sen aikaisemmin ja siten tutustumaan eläkeasioihin ja nimenomaan työkyvyttömyyseläkkeeseen ja sittemmin kansaneläkkeeseen.

Tiedämme siis **kansaneläkkeessä** olevan ns. perusosan, joka suuruudeltaan kuukaudessa on 69 mk. Ja tämän ovat **oikeutetut kaikki 65-vuotiaat saamaan tuloista riippumatta.** Mutta jos henkilöllä ei ole muita tuloja kuin tuo tai hänen tulonsa ovat pienet, niin hän voi hakea **perusosansa** lisäksi vielä **tukiosaa ja tukilisääkin.** Siksi on tarpeen **keskustella kansaneläkepiiriasiamiehen kanssa** tuloistaan, jotta hän voi auttaa mahdollisten lisien hakemisessa.

Vanhuudentukea voi hakea 60 vuotta, mutta ei vielä 65 vuotta täyttänyt yksinäinen tuloton tai pienituloinen naispuolinen vakuutettu, joka ei saa työkyvyttömyyseläkettä. Vanhuudentukena maksetaan vain eläkkeen tukiosa.

Eläkejärjestelmässä on vielä mainittu edellisten lisäksi **apu- tai hoitolisä sekä vaimo- tai lapsikoroitus.** Näitä lisiä on kansaneläkkeen perusosan saajan **haettava erikseen.** Jokaisen on oman etunsa mukaisesti tarkistettava, että hänen eläkkeensä on hoidettu oikein eli hän **on anonut ne lisät, mihin entuudestaan muuttunut tulojen vähenemin tai vaikeutuneet olosuhteet hänet oikeuttavat.**

Kansaneläkkeen perusosan saajan oikeus tukiosaan ja sen määrä riippuvat vakuutetun tuloista ja omaisuudesta. Naimisissa olevilta otetaan huomioon myös puolison tulot ja omaisuus. Tukiosan saamiseen vaikuttaa myös se asuvatko puolisot yhteisessä vai eri taloudessa tai saavatko molemmat puolisot kansaneläkettä. Lisäksi huomioidaan paikkakunnan kalleusryhmä.

Vaimokoroitus myönnetään silloin, kun puolisoista vain mies saa kansaneläkettä ja hänen vaimonsa on täyttänyt 60 vuotta. Ja huom! Vaimokoroitus myönnetään silloinkin, vaikka vaimo olisi nuorempikin, jos vaimolla perheen pienten lasten vaatiman hoidon tai muun pakottavan syyn vuoksi ei ole mahdollisuutta hankkia tuloa tekemällä työtä omaan tai toisen lukuun.

Lapsikoroitus myönnetään tukiosaan jokaisesta 16 vuotta nuoremmasta lapsesta, joka on eläkkeensaajan tai puolisoiden huollettavana.

Muutamat ovat kyselleet, mitä tarkoittaa **vanhuuseläke?** Tämä määräytyy työeläkelain mukaan riippuen siitä onko työntekijä kuulunut TEL-eläkelain (pitempiaikainen työsuhde) vai LEL-eläkelain (lyhytaikainen työsuhde) piiriin. Työntekijä saa tämän eläkkeen täytettyään 65 vuotta. Eläke lasketaan kunkin työsuhteen osalta erikseen. Eläkkeen määrään vaikuttavat palvelusaika, palkka sekä työntekijän syntymävuosi.

Eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi luetaan täysimääräisenä se aika, jonka työsuhde on kestänyt 1.7. 1962 jälkeen. Tätä edeltäneestä palvelusajasta otetaan huomioon puolet, mikäli työsuhde oli voimassa 8.7. 1961 tai alkoi sen jälkeen. Eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika alkaa työntekijän täytettyä 23 vuotta. Eläkkeen perusteena oleva palkka kuukautta kohti määrätään enintään neljän viimeisen kalenterivuoden työansioiden mukaan. Palkalla tarkoitetaan samaa kuin verotuksessakin, joten esimerkiksi korvaus ylityöstä otetaan huomioon. Eläkkeen määrä kuukaudessa saadaan jokaisen työsuhteen osalta kertomalla 1 % palkasta eläkkeeseen oikeuttavien vuosien lukumäärällä. **Vanhuuseläke on eri työajoilta osaeläkkeiden summa.**

Vanhuuseläkettä vakuutettu saa eläkeikään tultuaan työeläkelaitokselta ja kansaneläkelaitokselta alun pitäen rinnakkain. Työeläkelakien vähimmäisehtojen mukainen vanhuus- tai työkyvyttömyyseläke ei alenna kansaneläkkeen tukiosaa. Sitävastoin otetaan perhe-eläke tulona huomioon tukiosaa määrättäessä. Ja kansaneläkkeen tukilisää ei myönnetä työeläkkeen saajalle.

Yhdessä kansaneläkkeen ja eräiden muiden lakisääteisten eläkkeiden kanssa työeläkelakien mukainen vanhuus- tai työkyvyttömyyseläke saa olla korkeintaan 60 % palkasta. Pienipalkkaisilla raja on kuitenkin korkeampi.

Jokaisen kannattaa tarkistaa elä-

RAAFAEL KAISLAMAA:

Tapaus Ursula Kointähti

Kuurojen Lehden jatkokertomus
Osa II

URSULAN JA TARMON ENSITAPAAMINEN

Kauppaneuvos Kaarlo ja Saara Risukko, Ursulan kautta minulle tutuksi tullut ystäväperhe, käväisi luonani. Valtaisa kukkakimppu calla, valkeat liljat neilikoiden kera, johan siinä oli sydäntä sykähdyttävä loppukesän tervehdys.

Kauppaneuvos tuprutteli kultasiteistä sikariaan ja taskusta kurkisteli Kauppalehti ja Kotimaa, katseeni kiintyi molempiin.

— Juu, juu, sanoi kauppaneuvos, molemmista pitää saada suora kurssi, Saksan markka vahvistuu, Ranskan frangi lyö slangia, Englannin punta pannassa, tuonnin runsautta, mutta vientiä ei ole, EEC:n portit ovat kiinni. Mutta taivasten valtakunta on verrattavissa kauppiaaseen, joka etsii kallista helmeä, ja kun hän löysi sen, myi kaiken ja osti tuon kalliin helmen. Minua on puhutellut tuo saarna siellä kesäkirkossa, Taivaan Isä antoi kaikkensa, Poikansa, että saisi ostaa tuon syntisen ja kadotetun helmen ja pelastaa sen. Tahdon olla mukana tuossa valtakuntatyössä, ehkäpä siitä avautuu minullekin pieni määräosa, tuo Marian hyvä palveluksen osa, kunhan olen ensin saanut kuunnella. Asia kirkastuu minulle kuin kointähti, ja ihme se onkin kun ystäväksemme on tullut Ursula Kointähti, hän se tuon sysäyksen antoi.

— Taivasten Valtakunta on tullut lähelle, julistin minä ja iloitsin.

— Saaran ansiosta ja taidosta lisäsi kauppaneuvos ja katsahti Saaran puoleen, no Saara, kerro käyntimme aihe.

— Niin, helähti Saara iloissaan, automme odottaa, olemme lähdössä huvilalle, tottahan tulet mukaamme, käymme samalla Ursulan kautta, hän tulee mukaamme.

— Kyllä sopii, olenkin jo kyllästynyt tuohon sosiaalikeinuuni, aina vain sitä samaa soutamista ja huopaamista, ei siitä näy loppua tulevan, vaihtelu virkistää. Lähtekäämme heti, sanoin ja nousin. Keinu pysähtyi, me poistuimme.

Ursula oli jo kadulla odottamassa.

— Ajakaamme ensin yhdistyksen kautta, sain juuri tiedon, että siellä odottaa vieras, pyysivät minua oppaaksi, hän on esitelmämatkalla täällä, ehdotti Ursula-neiti.

— Sopii, sopii, tulkoon meidän mukaamme niin näkee samalla kaunista paikkakuntaamme ja huvilalla Saara kyllä kattaa pöydän sen mukaan sovitteli kauppaneuvos.

— Kivaa, tästähän tuli oikein hauska sattuma, innostui Saara.

— Kukapa tietää, ihmetteli Ursula.

Yhdistyksen talonmies oli jo ulkona nuoren ylioppilasherran kanssa.

Talonmies oli tuttu, räätäli Esa Vilppu ja hän esitteli herran:

— Ylioppilas Tarmo Korona!

— Taiteilija Ursula Kointähti! esitteli Esa Vilppu juhlallisesti.

Ursula häkeltyi ja esitteli kauppaneuvos Risukot.

— Minä olen Raafael Kaislamaa, jatkoin itse ja katsoin tutkivasti Tarmo Koronaa, nuori, ryhdikäs, vakuuttavan valoisa ja vakaa inspiroiva tyyppi, silmänsä olivat eloisat ja niissä välähteli tutkiva ilme. Vahva tummanruskea aaltoileva tukka työntyi baskerin alta.

— Valmiina lähtöön, nuoret, ilmoitti kauppaneuvos.

Automatkasta muodostui riemuisa kokemus minulle, seurasin Ursulan ja Tarmon tutustumisvaiheita.

— Monella kielellä täällä onkin alettu ja otetaan nyt oikein selvää, keitä me olemme, minä puhun suomea, mutta se ei ole äidinkieleni, aloitti Tarmo.

— Sepä hauskaa, ei minunkaan äidinkieleni ole suomenkieli, ei ruotsikaan, nauroi Ursula.

— No, mitä kieltä kotona, sehän oli yllätyskysymys molemmille, ja vastaus yhtä yllättävä molemmilta. Olin aivan ihmeissäni.

— No ei minunkaan kumpikaan, nauroi Tarmo.

— Johan jo jotakin, keitähän me loppujen lopuksi olemme, Ursula oli ratki riemuissaan, Saara oli aivan haltioissaan:

— Kuules Kaarlo, älä tupruttele sikaariasi, silmäsi sumenevat, etkä näe moisen savupilven läpi, varoitti Saara.

— Minkäs voin kun on niin lysti olla, kun kuuntelen nuorten tapaamisseremonian alkutahteja, vähemmästäkin hihityksestä hengitys kiihtyy ja se on joka sikaarin savua pumppaa, ja luulen, että nuorten hjärtta också pumppa, koitti Kaarlo ruotsinsuomea, jota hän aina iloissaan laskettelee.

— No, mitä teillä puhutaan kyseli Tarmo.

— Venäjää! pamautti Ursula.

— Venäjää, sanoi Tarmo ja käänsi katseensa Ursulaan päin ja katseli Ursulaa kauan ja tuijotti hänen tähtisilmiänsä. Venäjää, toisti Tarmo.

— Niin, niin, ja Ursula jatkoi, entäs teillä?

— Kuurojen kieltä, suomea ja ruotsia, isä kuuro ruotsalainen, äiti kuuro suomalainen, mutta viittomakieli se oli oikea kotikieli! Tämä oli sitten Tarmon oma versio.

— Isä suomalainen, opiskeli Pietarissa, tapasi venäläisen tytön, josta tuli äitini, muuttivat Suomeen kapinan aikana.

Tämä Ursulan versio.

Kauppaneuvos Risukon huvilalla.

Auto pysähtyi pihamaalle, vieraat ulos, ja kaikilla riemullinen mieli, Ursulan ja Tarmon sukuselvitys oli päättynyt yllättävään happy endiin.

Tarmo Korona ja Ursula Kointähti istahtivat puutarhakeinuun ja Tarmo kertoi esitelmästään, sen aiheesta. Ursulaa kiinnosti kovasti. Hän puolestaan kertoi kirjoitelmistaan ja pakinoistaan.

— Pöytä katettu, Saara huiskutti verannalta.

— Kansainvälinen ystäväjoukko, värikäs väkeni, olkaa hyvä, reino unido, yhdistyneet kuningaskunnat, liittykää seuraamme, runoili kauppaneuvos Kaarlo Risukko.

Olkihatullani varjostin silmiäni, suoristin itseni, puutarha tulvi kukissaan. Ursula ja Tarmo juoksivat ohitseni käsi toisen kädessä, ja molemmilla toisessa kädessään nippu papereita.

Yhteisiä harrastuksia, paljon asiaa.

— Jatkuu huomenna, sanon minä

Raafael

---

keasiansa itse eikä verrata toisten kertoman mukaan saako toinen enemmän vai vähemmän. Mutta ellei todella huolehdi myös itse edellä lueteltujen tukiosien jne. anomisesta ja asioitten ilmoittamisesta olosuhteitten vaihtuessa niin saattaa turhaan kärsiä tappiota. Esim. ne, joilla on aikaisemmin ollut vuokralaisista tuloja ja sitten vuokra pienenee tai lakkaa, niin tämä vaikuttaa asianomaisten tuloihin ja samalla myös mahdollisuuteen saada lisäeläkettä, ellei asia ole toisella tavalla riittävästi korjaantunut.

Huomattavaa on se, että k-eläkelain mukaista **hautausavustusta maksetaan 16—65-vuotiaana kuolleen puolisolle tai kuolinpesälle.** Tämän avustuksen määrä on nykyisin 684 mk ja se on indeksiin sidottu. Jos vakuutettu on saanut k-eläkettä tai työkyvyttömyyseläkettä kuolemaa välittömästi edeltäneenä vuotena hautausavustusta ei makseta. Ensimmäisen eläkevuoden aikana kuolleen eläkkeensaajan jälkeen vähennetään hautausavustuksesta 1/12 kutakin kuukautta kohti, jolta eläke on erääntynyt maksettavaksi. Hautausavustusta on haettava vuoden kuluessa vainajan kuolinpäivästä kuolinpäivää lukuunottamatta.

Viimeksimainittu asia saattaa koskea sellaisiakin henkilöitä, jotka eivät itse kansaneläkeasiasta vielä ota selvää, koska ajattelevat sen olevan vielä niin kaukana. Mutta emme koskaan tiedä milloin kuolema yllättää jonkun, jota tuo laki on koskenut. Kuolinpesän yhteydessä joudumme tutustumaan sitten tähänkin asiaan mikäli haluamme ajaa myös meille lain suomaa etua.

A. P.

PÄIVÄ KERRALLAAN

Lehti-ilmoituksella kutsui Sysmän seurakunta elokuun 20 päivänä seurakunnan kuurot ja samalla mukaan haluavat kuulevat vanhukset virkistystilaisuuteen omistamalleen saarelle. Saari on pinta-alaltaan kolmatta hehtaaria ja sijaitsee Päijänteessä noin 20 km kirkolta pohjoiseen päin. Kello kymmeneltä mainittuna päivänä lähti kaksi linja-autoa seurakuntatalon edustalta viemään meitä, suuntautuen matka Särkilahden tietä Liikolan kylän tielle, jonka lähettyvillä retkemme kohteeksi joutunut saari olikin, vain pari sataa metriä maantien laidasta vesitietä. Molemmat linja-autot ja niiden lisäksi henkilöautoja pysäköitiin päivän ajaksi lähelle rantaa, josta ne illalla ohjattiin toista tietä takaisin kirkonkylään autoasemalle.

Meitä vietiin mantereen puoleiselta rannalta saarelle kahdella valkoisella seurakunnan omistamalla veneellä. Oman pitäjän kuuroja oli

...näin vielä vilahduksen ruohottuneen, tutuksi tulleen auermaan.

mukana 6 ja naapuripitäjästä 1. Jostain syystä eivät kaikki oman seurakunnan kuurotkaan olleet mukana. Seurakunnan nuoriso-ohjaaja Reijo Siitonen huolehti soutamisesta. Hänen rouvansa, joka toimii diakoniasisarena seurakunnassa, oli myös mukana. Pitäjän rovasti Rainer Koskenkylä lupasi tulla vasta sitten kun muilta tehtäviltään ehtii.

Perille saavuttuamme huomasin, että miehiä oli mukana vain 8, joista puolet oli kuuroja. Naisia oli monta kymmentä. Kuurojen pappi rovasti Veikko Väätäinen ilmestyi saarelle yksinään ennen puoltapäivää ja piti hartaustilaisuuden kuuroille ja kuuleville. Kuulevat lauloivat sitten rovasti Väätäisen johdolla virsiä, jota me kuurot ääneti seurasimme. Sen jälkeen piti rovasti Väätäinen vielä puheen. Pitkä valmiiksi katettu pöytä odotteli meitä isomman keittiöllä varustetun kämpän edustalla. Kesken aterointia nousi rovasti Väätäinen ja ilmoitti, että hänen pitää olla Mikkelissä kello 13.30, siellä kun on meneillään viittomakielen kurssi kuurojenkoulujen opettajille. Oli jo sopinut ajastakin. Hyvästeltyään riensi saaren puolella olevaan ainoaan veneeseen ja alkoi soutaa poispäin. Huomattiin se kuitenkin. Perään huutaen pääsi allekirjoittanut matkaseuraksi ja samalla veneen palauttajaksi.

Aurinko lämmitti polttavasti kuten oli tehnyt jo kesäkuun puolivälistä asti. Leppoisa tuuli hyväili väliin poskea. Monet kävivät uimassa. Ihmetytti että vanhat mummotkin vielä osasivat ja jaksoivat uida. Niin

---

SIIPIRIKKO

Siipirikko lintu...
— Te kuinka hymyilette.
Se joskus lentää aikoo
nousta korkealle
sinitaivaan alle.

Siipirikko lintu...
— Te päätä nyökytätte.
Myötätunnon myötä.
Kas antaa haavettansa
vaan kantaa sielussansa.

YKSIN

Ei ole ketään
jolleka puhua vois —
joka mulle
vastauksen sois.
Vain yksin, yksin
saan kantaa huoleni.
Ei ihmisistä
saa apua sieluni.
Oi yksin, yksin
vain sivut kirjojen
on lohtunani,
ja viisaus runojen.

Kaarina

teki myös miehistä kuuro Einarikin joka maalla liikkuu hitaasti horjuen, mutta laiturilta veteen molskahdettuaan pääsi siellä vikkelästi ja pitkään kuin krapu. En ollut uinut moneen vuoteen, mutta nyt toisten innoittamana uin, eikä se lämpimässä vedessä sen kummenpaa ollut kuin nuorempanakaan, jolloin aina kesäisin uin monta kertaa päivässä. Ainakin me kuurot halusimme nauttia päivän tuoreeltaan. Muistot siitä kyllä seurasivat meitä kotiin arkiseen aherrukseemme. Kiersimme saaren nähdäksemme joka puolelta sen kauniit rannat. Heitimme tikkaa ja leikittiin. Päivä kului aivan kuin olisi siitä mennyt osa varkaille.

Tuli sitten seurakunnan rovastikin puolisonsa kanssa ja kysyi allekirjoittaneelta: »Onko kuurojen pappi jo mennyt»? Kun myönsin, ei hän ollut halukas puhumaan. Istui kivelle ja käski allekirjoittaneen istumaan viereensä. Nuorisonohjaaja piti kuuleville raamattutunnin. Seurakunnan diakoniasisar tuli sanomaan, että naiset ovat jo kylpeneet ja nyt on miesten vuoro. Olivatko sitten kaikki, sitä en kysynyt enkä sitä heidän monilukuisuutensa katsoen olisi uskonutkaan. Menimme kuitenkin käskystä saunaan ja sieltä kuumina uimaan. Se oli virkistävää. Sain myöhemmin tietää, että rovasti Koskenkylä oli puhunut kuuleville tietenkin, sillä aikaa kun miehet kylpivät. Sitten juotiin kahvia. Kaikki muu oli maksutonta ainoastaan limonaadi maksoi 50 p pullo. Joku asetti kuitenkin pöydälle muovisen pesuvadin vapaaehtoista keruuta varten. Se täyttyi nopeasti 5 mk:n seleistä.

Oli jo kotiinlähdön aika sillä päivä oli kulunut iltaan. Kaikki olimme iloisia ja tyytyväisiä. Rannalla odotellen meistä siirtyi kaksi venelastia kerrallaan mantereen puoleiselle rannalle. Keittäjät, diakonisisar ja rovasti puolisonsa kanssa jäivät vielä saareen kun astuin veneeseen, jota nuorisonohjaaja Siitonen souti. Rovasti Koskenkylä hikoili juuri silloin saunan löylyssä, josta väliin pujahti Päijänteeseen.

Päivä oli virkistävä, sen tarkoitus oli saavutettu. Jumalan sanan vaikutuksesta oli seurakuntamme ylin elin kantanut hedelmää muistaessaan meitä kuurojakin. Iloni ei ollut aiheetonta. Sitä lisäsi sekin, kun pitkästä aikaa sain istua lekotella veneessä kauniina suvisena iltana kauniilla Päijänteellä. Oi läiky väiky Päijänne tuhansin lempein lainein. Kun meitä viedään rannalle on siellä vielä ero haikein. Stop. Runoja on jo liikaa eikä niitä joudeta lukemaan. Ihmisellä on huoli toimeentulosta, toiset suunnittelevat kuuhun lentoa tai sellaisia keksintöjä, jotka voivat koko maapalloa tärisyttää. Saaren ja mantereen puolivälissä katsoin taakseni ja näin vielä vilahduksen rannan lehvikön välistä saaren keskeltä aukean ruohottuneen tutuksi tulleen auermaan.

N. N.

Mökkihöperön päiväkirjasta

»Keväällä maa on kuin runoläksynsä oppinut lapsi»

(Kotiliesi)

Tämä mietelmä mielessäni suuntasin minäkin keväällä kulkuni mökilleni. Seurasin kevään tuloa, maan peittymistä hentoon nurmipeitteeseen, iiristen ja sinililjojen puikahtamista mullan syvyyksistä, muokkasin maata siellä missä muokkausta kaivattiin. Kevätkylvöt tein kohta kohdalta ja työtä riitti, kunnes kylvöt oli tehty ja muokkaukset suoritettu. Elokuussa alkoivat jälleen erilaiset työt sadon kypsyessä. Mökkihöperön elämässäkin on iloja ja murheita, pieniä ja suuria sattumuksia.

Eräänä aamuna heräsin varhain, kilpaa auringon kanssa. Avasin verannalle vievän oven selkoselälleen ja astuin nauttimaan aamusta, joka oli kuulaan kaunis, kuten aamu aina anivarhain on. Auringon säteet kisailivat puitten ja marjapensaiden oksilla, nurmikolla ja laattakivillä lepäili vielä aamukastetta. Kirkas kastehelmi riippui marjapensaan oksalla sädehtien kristallikirkkaana. Taivaalla valkeat pilvet pakenivat jostain jonnekin.

Aamukahvin jälkeen riensin ulos puutarhaan touhuamaan. Aika kului nopeasti ja ennenkuin huomasinkaan olin saanut paljon tehdyksi sekä saattanut itseni väsyksiin. Mieleeni livahti houkutteleva ajatus: olet jo tarpeeksi raatanut, on aika ottaa kauneusunet. Annoin periksi houkutukselle ja pienen lounaan jälkeen lähdin kipuamaan ylös vinttikamariin vieviä jyrkkiä portaita. Viimeistä askelmaa noustessani kiintyi huomioni välikaton ja savuhormin rajamailla surraavaan ampiaiseen. Se surrasi ja kiersi yhtenään samassa paikassa kuin sotilas vartiopaikallaan, huolimatta siitä, että vinttikamarin ikkuna oli auki. Ymmärsin ettei kauneusunestani tule mitään mikäli ampiainen saisi vapaasti surrata kamarissani. Yritin hätistellä käteeni sieppaamalla vaatekerralla ampiaista ulos, mutta se oli itsepäinen ja piti puoliaan. Aloin huitoa oikein tosissani ja tällöin tuli lisää ampiaisia, toinen toisensa jälkeen pujahti välikaton rajasta toverinsa avuksi. Niitä näytti tulevan jatkuvasti lisää piilopaikastaan. Viimeiseksi sukeltautuivat esiin kaikkein isoimmat ja voimakkaimmat, ehtipä yksi suorittaa piston poskeeni. Huidoin ja viskelin vaatteitani yhtenään, taistelu kiihtyi yhä kuumemmaksi ja huomasin jääväni alakynteen. Viimein katsoin parhaaksi livahtaa jyrkkiä portaita alas paiskaten oven kiinni perääni. Tulin alas niin kovalla rytinällä, että mökkini tutisi ja tärisi.

Hetken päästä alkoi sisuni kasvaa ja etsin pitkän kepin, jolla yritin puhkoa piilossa olevaa pesää, tuloksetta. Ampiaiset eivät tietenkään antaneet yritykselleni rauhaa ja minun oli jälleen paettava. Yritin uudestaan ja uudestaan ja tuloksetta, vinttikamarini jäi ampiaisten valtaamaksi.

Tulin kertoneeksi naapurilleni sodastani ja hän tiesi hyvän aseen, Raid-suihkeen, jolla sitten suihkutin koko yläkerran ja senjälkeen suljin oven tiiviisti. Ei kestänytkään kauan kun vihollisiani lepäsi lattialla kuolleina ja puolikuolleina. Käytin Raidia vielä seuraavana ja kolmantenakin päivänä, senjälkeen saatoin voittajana ottaa vinttikamarini jälleen hallintaani.

Mökkihöperön muista sattumuksista lisää seuraavalla kerralla.

Sylvia

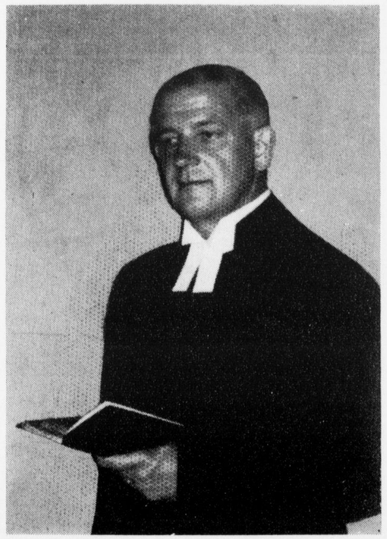

ROVASTI HEIKKI HYVÄRINEN 60 VUOTIAS

Oulun piirin kuurojen pappi rovasti Heikki Antti Hyvärinen sivuuttaa marrask. 3 päivänä 60 vuoden rajapyykin. Hän on syntynyt Raahessa, tullut ylioppilaaksi 1929 ja vihitty papiksi 12.6. 1935. Hän on toiminut erilaisissa papinviroissa Sievin, Paltamon ja Haukiputaan seurakunnissa sekä sotien aikana sotilaspastorina. Oulun piirin kuurojen papiksi hänet nimitettiin 1.8. 1942, joten yli 27 vuotta hän on palvellut kuuroja tässä vaativassa virassa. Lisäksi hän on kuulunut Oulun Kuurojen Yhdistyksen johtokuntaan toimien useita vuosia yhdistyksen rahastonhoitajana. Yhdistyksen rakentaessa omaa toimitaloa hän oli omalla panoksellaan suuresti vaikuttamassa rakennushankkeen onnistuneeseen läpiviemiseen. Kuurojen Lähetyksen rahastonhoitajana hän on toiminut yhdistyksen perustamisesta asti, luovuttaen toimen vasta viime vuonna nuorempiin käsiin.

Rovasti Hyvärisen työalue on laaja, kuuluuhan siihen suuret Oulun ja Lapin läänit, sekä osa Vaasan läänistä. Uskomattoman paljon kertyy vuosittain kilometrejä rovastimme auton matkamittariin hänen kiertäessään kuurojen keskuudessa. Rovastimme on kuin pohjoisin kansamme: päältä päin jäyhä ja vakaa, mutta pohjimmiltaan iloinen ja hyväsydäminen. Vapaasti olemme saaneet kääntyä huolinemme ja murheinemme hänen puoleensa tietäen, että saamme häneltä aina isällisiä neuvoja ja ohjeita, onpa hän rahallisestikin tukenut pulaan joutuneita.

Varmaa on, että Pohjois-Suomen kuurojen onnentoivotuksiin Heikille yhtyvät kaikki maan kuurot. Kiitämme kuluneista vuosista ja toivomme, että voimia riittäisi vielä monia vuosia hoitamaan Pohjois-Suomen kuurojen paimenen virkaa.

H. K.

PYHÄPÄIVÄN PALSTA

Kesän aikana monet ovat uineet. Toiset ovat uineet järvessä, joessa, toiset meressä. Uutiset kertovat, että vesillä on hukkunut kesän aikana monta ihmistä.

Sammakkomiehet ja monet muut ovat yrittäneet löytää hukkunutta. Silloin on huomattu kuin uudella tavalla kysymys, miten syvä on meri? Naaraus ei aina tuota tulosta. Hukkunut jää veteen.

Moni löytää itsensä samalla tavalla ahdistusten keskeltä. Tuntuu, että edessä on pohjaton syvyys. Kuka pelastaa minut ahdistuksesta? Entä jos Jumala on hylännyt minut?

Jos me puhumme toisille ihmisille ahdistuksesta he saattavat neuvoa: heitä sellaiset ajatukset mielestäsi. Keksi jotain vapaa-ajan harrastusta, urheile, käy yhdistyksellä ym. Joku neuvoo: ota tosiasiat sellaisina kuin ne ovat, koeta sopeutua, kyllä se siitä järjestyy.

Mutta monesti neuvot eivät auta. Ahdistuksessa joutuu vain syvemmälle. Palaa tyhjänä pois. Huvi auttoi vain hetkeksi. Mikä olisi ratkaisu? Kuka olisi riittävän vahva pelastaja?

Jeesus ei ole kaukana. Historian tapahtumat Raamatussa vakuuttavat, että Hänen kuolemansa, Hänen ylösnousemuksensa ovat totta. Ja Hän sanoi: tulkaa minun tyköni kaikki, jotka työtä teette ja olette väsyneet. Hän on sama eilen, tänään ja iankaikkisesti. Hänen kauttaan me voimme nähdä tulevaisuuden. Edessä on Jumalan valtakunnan tuleminen. Se tulee, koska Jeesus on mennyt valmistamaan meille sijaa. Täyttääkö Hän sinun ajatuksesi? Hän on valkeus. Silloin myös sinulla on valkeus ja tämä tuo myös ahdistukseesi valon ja voiman juuri tähän päivään, jota nyt elät. Ja jos olet Hänen läheisyydessään joka päivä ahdistuksesi tuntuu kevyemmältä. Mutta jos kadotat Hänet välillä niin Raamatun todistus Jeesuksesta kestää silloinkin. Ja varmasti haluat löytää Hänet uudelleen.

Syvyydestä minä huudan Sinua, Herra!

»Ken yli virran yössä mun soutaa, ken minut
puolelle toiselle noutaa —
Virta on vahva ja venhe on vanha. Jeesus se on,
joka vie yli virran.»

— Jeesus, Hän vie yli virran. Siksi sanokaamme: Syvyydestä minä huudan Sinua, Herra.

A.P.

PIRKON PALSTA

YLLÄTYSVIERAILLE JA VÄHÄN ITSELLEKIN

Syksy on tullut ja tuonut mukanaan kotona istuttavat pimeät illat. Ja ne kilot mitkä kesän aikana putosivat uidessa ja muissa liikunnoissa, ne varmasti palaavat takaisin. Tahtoen tai tahtomattaan. Pirkoltakin on pudonnut painosta kokonaista 5 kiloa (vaikkei sitä huomaa.)

Aloitamme siis illanistujaiset ja vieraitahan tietysti tulee, kutsuen tai kutsumatta. Viisaimpien neuvonantajien mielestä on meidän jo korkea aika lopettaa ne iänikuiset pullakahvit ja seitsemän sortin pikkuleivät. Terveydellisistäkin syistä. Ei sitä tarvitse hävetä, jos ei kotona satu pullaan olemaan, laitetaanpa kerrankin voileipiä vaan, aina niitten päälle kekseliäs emäntä höystettä löytää. Ja jos halutaan välttämättä jotakin makeata niin tässä on mukavan ja helppotekoisen leivonnaisen ohje. Vieras tuskin huomaakaan, että hänen takiaan on vaivaa nähty kun tämän leivonnaisen uuniin sujauttaa. Olen saanut tämän kuulevilta tuttaviltani, se on vähän samantapainen kuin

Nuorten osasto SKL

VILKAS KESÄ NUORISOTYÖSARALLA

Kerhojen keskeisen toimintakilpailun loppusuoran häämöittäessä ovat kerhot panneet parastaan kuluneena kesänä. Yleensä on totuttu pitämään kesätoimikautta yhdistyksissä vuoden hiljaisempana. Samaa ei voi sanoa nuorisotyöstä, ainakin silmäiltäessä Kerhomiehille kertynyttä postia. Kevätkauden sisätoiminnan vastapainona näyttää ulkotoiminta piristäneen monia kerhoja. Ylivoimaisesti eniten pisteitä näyttävät kerhot saaneensa järjestämistään talkoista. Retkitoimintakin on ollut vilkasta. Liiton nuorisotyötoimikuntakaan ei ole ollut laiskana, vaan ollut touhuissa mukana siellä sun täällä.

Toimintakilpailussa kerhojen paremmuusjärjestykseen tuli kesäelokuun aikana muutoksia:

1. Tampere	18,80
2. Jyväskylä	11,88
3. Turku	7,64
4. Helsinki	4,48

Yhteispisteet 1.2.—31.8.

1. Jyväskylä	40,18
2. Rovaniemi	34,84
3. Tampere	27,34
4. Turku	24,56
5. Vaasa	22,96
6. Helsinki	17,48

Helsinkiläisten myöhästynyt posti toi heille toukokuun ajalta pisteitä 4,29, mikä tiesi heille 5:ttä sijaa. Tamperelaiset eivät muuten viihtyneet pitämään perää kevätkaudella, vaan panivat kesäkautena toimintansa käyntiin täydellä teholla. Tampereen kerho on saanut yhdysmiehekseen Pauli Mikolan, entisen turkulaisen. Saa nähdä mitä Pauli saa aikaan tehtaiden kaupungissa.

Kerhomiehellä oli tilaisuus käväistä Lahdessa ja Kuopiossa kuulostamassa nuorisotyön tilannetta. Intoa tuntui olevan molemmissa paikoissa, mutta vetäjistä, toiminnan alullepanijoista, oli puutetta. Edellytyksiä kyllä on. Koulutettujen nuorisotyöohjaajien puute onkin pahin este nuorisotyön aloittamisessa ja jatkamisessa yhdistystemme piirissä. Korvatakseen tämän puutteen päätti liiton nuorisotyötoimikunta luoda yhdysmiesverkoston varsinkin niille paikkakunnille, missä tiedettiin apua kaivattavan. Näistä yhdysmiehistä ehdittiin jo tämän lehden palstoilla purnata. Sehän hiukan ihmetyttää, onhan työ vasta alullaan. Tätä ja muutakin, vaikkapa nerokkaita toimenpiteitä nuorisotyössä mennään suoralta kädeltä arvostelemaan — mutta eihän se ole mitään uutta piirissämme.

Näistä yhdysmiehistä tullaan aikanaan kuulemaan, sillä vielä monella paikkakunnalla tarvitaan nuorten hyväksymä nuorisojohtaja, jota me nuorisotyötoimikunnassa nimitämme yhdysmieheksi, jonka tehtävänä on olla paikkakunnan nuorten, kerhon ja liiton nuorisotyötoimikunnan välisenä tiedonvälittäjänä, paikkakunnan nuorten ohjaaja ja nuorten apuna kaikissa nuoria kiinnostavissa asioissa. Yhdysmiehen tehtäväala laajenee tarvittaessa sen mukaan miten nuoret touhuavat. Sanalla sanoen yhdysmies on nuoriso-ohjaajan korvike. Siinä pitäisi olla lähtökohta kehitettäessä nuorisotyötä piirissämme. Mitä kustannuksiin tulee, niin se on vielä avoin puoli, josta voidaan neuvotella. Tässä yhteydessä on muistettava, että nuoret ovat myös yhdistyksen jäseniä, joten nuorisotyö on yhdistyksen toimialaan kuuluvaa ja tästä työstä syntyvät kustannukset ovat niinmuodoin yhdistyksen korvattava. Toivottaisiin myös varttuneempien kuurojen, joilla on hyvät pohjatiedot, mukaantuloa nuorisotyöhön. Heitä tarvitaan. Surullista on monilta kerhonjohtajilta kuulla kuinka heidän tarpeitaan ja toiveitaan esitettäessä nämä »viisaimmat» vain kohottavat olkapäitään tai sanovat: »Hoida itse asiasi». Tämä tyyli vie pohjan innostukselta. Tällaisen kohtelun saanut nuori kuuro lähtee pois kerhosta eikä hevin unohda saamaansa kohtelua. Malttia ja kärsivällisyyttä nuorisotyössä tarvitaan.

Kerhomies

---

pannukakku, mutta parempi ja säilyy vielä seuraavaksikin päiväksi (jos ei jakseta samana päivänä kaikkia syödä). Minun perheessäni ei ole milloinkaan jäänyt seuraavaksi päiväksi.

TV-piirakka

- 3¾ dl maitoa
- 1 muna
- 3 dl sokeria
- 200 g margariinia sulatettuna
- 6 dl vehnäjauhoja
- 5 tasalusikallista leivinjauhetta.

Margariini sulatetaan ja jäähdytetään. Kaikki ainekset sekoitetaan ja taikina kaadetaan voidellulle reunalliselle pellille ja paistetaan samalla tavoin kuin pannukakku.

Pieni vihje lihapullien tekijöille. Tiesittekö, että lihapullat voi paistaa ilman käryä ja valvomista? Lihapullat tehdään tavalliseen tapaan ja laitetaan reunalliselle pellille, jossa on leivinpaperi alla. Ja pelti vain uuniin niin kauaksi kun lihapullat ruskistuvat.

Eikös tunnu mukavammalta, kotoisammalta, ottaa joskus ohjeita tästä meidän ikiomasta lehdestä eikä aina muista naisten lehdistä. Tämä Kuurojen Lehtikin kun yrittää parhaansa mukaan olla vähän kaikkiruokainen, eli jokaiselle jotakin.

Pirkko

Mietteitä ja mielipiteitä

JARMO NARMALALLE

Kiitos, kiitos nopeasta vastauksestasi Sinulle, nimimerkki Huomioitsijalle, osoittamaani oikaisuun. Harmillista vain, että vastauksesikin on siinä määrin puutteellinen, etten voi olla oikaisematta vielä kerran. Siis lyhyesti:

— Tiedämme kyllä, ettei Suomisanan viittominen kuvaamallasi »aasimaisella» tavalla ollut Sinun keksintöäsi. Meillä oli Lappeenrannan kokouksessa kylliksi huomiokykyä toteamaan kenelle kuuluu »kunnia» asiasta, mutta Sinähän sen toit esille lehdessäsi. Kiitos vain ystävällisestä avustasi, että saimme »idean» palautetuksi takaisin sinne minne se kuuluukin.

— Olemme myös tietoisia siitä tosiasiasta, että maailmassa on olemassa mm. neuvostoliittolainen viittomakieliryhmä. Meillä ei ole mitään poliittisia ennakkoluuloja sitä kohtaan, mutta emme ole katsoneet aiheelliseksi puhua siitä enemmin täysin käytännöllisistä syistä. Eihän täällä Suomessa vielä toistaiseksi osata venäjää juuri ollenkaan, eikä meillä muutenkaan taitaisi olla eteenpäinpääsyn mahdollisuuksia sillä suunnalla. Tämä on todella valitettava asia, sillä Neuvostoliitossa ilmeisesti ollaan kuurojen asioiden tutkimisessa ehkä pitemmällä kuin missään muualla, meille tuttu Amerikka mukaanluettuna. Me puhumme amerikkalaisen viittomakieliryhmän puolesta, koska tunnemme sen edut omasta kokemuksestamme ja koska kykenemme vertailemaan sitä omaamme. Sinä ja »Laurintytär» voisittekin ottaa tehtäväksenne tutkia neuvostoliittolaista järjestelmää. Kuuntelisin mielelläni tietojanne siitä ja saisitte silloin nähdä, että tekisimme sen aivan toisella tavalla kuin miten meidän ehdotuksiamme on tähän saakka kuunneltu. Olisimme jopa valmiita omaksumaan riemumielin ehdotuksianne, mikäli ne vain olisivat parempia kuin omamme ja nykyinen idioottimainen »yhteispohjoismainen» sillisalaattisuuntaus.

— Emme mekään tarkoita, että »meidän» kansamme vaatisi sen paremmin muuttamaan viittomakielemme heikäläiseksi. Viisas kansa vain osaisi ottaa »lusikan kauniiseen käteen» kun siihen kerran on syytä ja aihetta.

— Sinäkö puhut demokratiasta? Muistutan »Huomioitsijana» kirjoittamasi jutun siitä kohdasta, jossa puhut »junttaamisesta» ja johon en välittänyt vastata viime kirjoituksessani. Sinä siis haluat juntata läpi ehdotuksia, jotka merkitsevät itse asiassa demokratian vähentymistä liitossamme, ja jotka ovat jo pariinkin kertaan joutuneet demokraattisessa järjestyksessä paperikoriin? Eipä se juuri osoita demokraattista mieltä, kuten sitä ei ole puoleltasi tässä viittomakieliasiassakaan. Demokratiaa on olemassa vain silloin, kun ihmisillä on mahdollisuus valita mieleisensä asia todella tietämistään vaihtoehdoista. Sinun 4950 ei-ääntäsi olisivat nykyisellään täysin arvottomia, koska ne eivät perustuisi tasapuolisiin tietoihin kummastakin asiasta. Eräs henkilö Sinun puoleltasi sanoi jokin aika sitten, että Kuurojen Lehdessä käymämme viittomakielikeskustelu menee useimmilta tavallisilta kuuroilta »yli lipan». Muutkaan kuurot eivät ole paremmassa asemassa, koska he eivät saa asiasta muita tietoja kuin mitä Sinä ja ystäväsi suvaitsette antaa. Onhan vikaa toki meissäkin, koska emme yksinkertaisesti jaksa alituisesti oikaista esim. Sinun yksisilmäisiä huomioitasi asiastamme. Joka tapauksessa ehdottamasi kotimainen äänestys olisi vain pilaa demokratiasta, koska siinä ei-äänesi johtuisivat sellaisista syistä kuin väärästä informaatiosta, tietojen puutteesta, ystävyyssuhteista, jne., paitsi ei asiasta. Puhu Sinä vain demokratiasta ja kuurojen omasta tahdosta sitten, kun olet varmistanut, että kuuroille on selostettu tasapuolisesti ja ilman mitään painostusta mitä kumpikin puoli todella tarkoittaa.

— Edustajakokouksen päätöksillä olisi merkitystä jos ne tehtäisiin kunnollisen keskustelun pohjalla. Kuurojen kokouksissa on kuitenkin vaikeutena epämääräinen kommunikaatio, joka tekee jollekin henkilölle mahdolliseksi »päättää» mitä vain itse haluaa, muiden tuskin huomaamatta sitä. Eikä juuri ole hyvien tapojen mukaista, että johonkin asiaan sekaantuneet henkilöt »päättävät» itse itselleen hyväksymisen ja kaipa vielä kiitostakin kaupan päällisiksi. Riihimäen Kuurot r.y:llä on toki moraalinen oikeus odottaa toimenpiteitä ja tilitystä tekemästään ehdotuksesta, olipa siihen asetettu määräaikaa tai ei. Hallitus juuri ja toimikunnat ovat velvollisia vastaamaan edustajakokouksissa ja muualla tehtyihin kyselyihin, jos edustajakokous kerran on hallituksenkin yläpuolella ja jos hallitus todella edustaa liiton jäseniä.

Mitä sinun »vaatimattomaan mielipiteeseesi» tulee, niin ei se ole niinkään vaatimaton, koska otaksut asiantuntemuksen olevan kai kokonaan omalla puolellasi. Muutenkin asiantuntemuksesta puhuminen on niin epämääräinen klishee, että sillä voidaan hämätä melkein mitä tahansa. Tarkoituksemme on juuri järkyttää puolellasi olevaa kuviteltua »asiantuntemusta», joka on suurimpana esteenä kuurojen asioissa. Me olemme kyllä »rintaman» oikealla puolella kuurojen hyväksi, mutta me tajuamme, että ilman tiettyjä uudistuksia juuri liiton sisällä ei ole toiveitakaan mistään paremmasta. Ethän kai luule, että tarkoittamasi »rintaman» toisella puolella oltaisiin niin sinisilmäisiä, ettei siellä ymmärrettäisi tiettyjä puutteita asioissamme, ja ettei siellä »hoksattaisi» ideoissamme usein olevia lapsellisuuksia? Juuri meillä on mahdollisuus vaikuttaa asioihin mm. kuurojen koulutuksessa ja sitä me yritämme, mutta Sinähän muun muassa näytät tekevän parhaasi, ettei siitä tulisi mitään. Olisit muuten tervetullut todella tutkimaan kuurojen asioita, ja voisit alkaa sen ottamalla selvää mainitsemastasi neuvostoliittolaisesta viittomakieliryhmästä. Se olisi paljon suuriarvoisempaa työtä kuurojen hyväksi kuin noudattaa sokeasti läntisten naapurimaiden esimerkkiä, vaikkakin se vaatii enemmän työtä.

Tervehtien kaikella ystävyydellä

Riitta Mèlart-Suomela

Edelläolevan ja juuri »oikomisen» johdosta voisin oikeastaan vastata: ei kommenteja, sillä se, mikä Teistä on oikomista onkin tosiasiassa omien väitteittenne puolustamista ja selittämistä tai kuvastavat omia näkemyksiänne — vaikka ne näennäisesti on siirretty vastuulleni. Tällainen on esimerkiksi »junttaus», jonka tuomitsitte epädemokraattisena. Ja kuitenkin — Te juuri käytitte tätä epädemokraattista menetelmää viimeksi liittomme edustajakokouksessa, jolloin nousitte lavalle puhumaan esitystenne puolesta. Samalla tavallahan minä mielessäni ajattelin sääntöehdotusta vietävän läpi — muutoksen kannattajat puhuisivat, junttaisivat, esityksen puolesta. Tietysti vastustajat junttasivat vastaan niin paljon kuin haluavat ja jaksavat. Tämä oli ja on näkemyksenä junttaamisesta liittomme piirissä. Ymmärrän kyllä, että huolimattomasti heittämäni »huuli» junttauksesta voidaan ymmärtää toisellakin tavalla, mutta olisittehan voinut ensin tarkistaa mitä todella tarkoitin. Mielikuvansa ja mielipiteensä jokaisella — ja mielipiteeni on, että liian usein tartutte asioihin pelkästään mielikuvan perusteella, kuten Riihimäen Kuurot r.y:n nimissä tehdyt esitykset edustajakokouksessa liiton toimikunnista ja ulkomaisista »huvimatkoista» osoittavat.

SHAKINPELUUN SUURTAPAUS TURUSSA

Lokakuun turnajaiset

10—11.10. Kuurojentalossa Henrikinkatu 4 b.

Lajit ilmoitettu syyskuun numerossa.

Päivien ohjelma:

10.10. klo 10 Kilpailun avaus. Joukkuepelit 5 x 5 min.
» 19.30 Rattoisa, ohjelmallinen illanvietto herkkupöytineen ja juomineen. Kaikki ovat tervetulleita.

11.10. klo 10 Pikapeli 5 x 5 min. Luokat: M, A—B, sekä C ja aloittelevat pelaajat.

Huom! 9.10. klo 19 on samassa paikassa Shakkikerhon peli-ilta, johon muutkin asianharrastajat ovat tervetulleita. Majoitusvaraukset voi tehdä os.: Erkki Partanen, Laamanni 10, Raisio.

Tervetuloa Turkuun.

Turun Kuurojen Shakkikerho

Viimeksimainittujen kohdalla asioihin syventyminen ja tarkistaminen olisi todistanut esitykset aiheettomiksi.

En oikein jaksa ymmärtää miksi minun ja ystävien pitäisi ryhtyä vakuuttamaan maamme kuuroille amerikkalaisen viittomakielen edullisuutta — koska emme ole siitä itsekään vakuuttuneita. Käsittääkseni tämä informaatio kuuluisi niille, jotka muutosta haluavat. Lukuunottamatta yhtä kirjoitusta Kuurojen Lehdessä v. 1968 ei muutosesitystä ole millään tavalla valaistu tai selvitetty lehdessämme. Tietysti esitystä on selvitetty henkilökohtaisissa keskusteluissa ja kirjeenvaihdossa, mutta on liikaa vaadittu taholtanne, että vastapuolen olisi tehtävä niistä yhteenveto ja raportti. Jos haluatte tulkita tämän, että minä ja ystäväni tieten tahtoen pimitämme ja peitämme maamme kuuroilta amerikkalaisen viittomakielen edullisuutta, niin todellisuudessa ette löydä väitteellenne perusteita. Samoin jää omaan arvoonsa väitteenne, että vastustamme esitystänne pelkästään periaatteesta. Uskoisin harkintakykyä olevan riittävästi meidänkin puolella ja jos ette halua antaa sille arvoa — niin sehän on oma asianne — niinkuin halveksiva mielipiteenne viittomakielestämme.

Teillä ei siis ole aikaa informoida maamme kuuroja Kuurojen Lehdessä amerikkalaisen viittomakielen edullisuudesta, mutta kylläkin aikaa kirjoitella »oikaisuja». Pelkäänpä ettette tällä tavalla saavuta asiallenne ymmärtämystä ja myötätuntoa. Paljon enemmän voittaisitte jos ryhtyisitte lehdessämme perusteellisesti selvittämään esitystänne ja näkemystänne amerikkalaisen systeemin eduista. Tietysti tulemme esittämään oman näkökantamme, mutta tämähän on sitä demokratiaa, jota niin kovasti näytte kaipaavan.

Mitä tulee siihen käsitykseenne, että liittomme olisi suurimpana esteenä kuurojen koulutuksen kehittämisessä, niin viittaan toisaalla lehdessämme olevaan selostukseen kuurojenkoulujen opettajille järjestetystä viittomakielikurssista. Liittommehan on vuosikymmeniä ponnistellut viittomakielen opetusarvon hyväksi ja vain askel askeleelta on tässä asiassa päästy eteenpäin. Tavoitteemme ovat siis samat, vaikka ymmärrettävästi ette ole tyytyväinen saavutukseen, koska uudistuksenne eli amerikkalaisen viittomakielen käyttöönotto mielestänne olisi se »seesam aukene».

Lopuksi: kuka seuraa sokeasti mitä. Tiedättekö mitä liiton toimesta on tutkittu. Vähäistä se on ollut, sen myönnän, mutta kumma kyllä, kohteena näyttää olleen itä eikä länsi.

J. Narmala

Shakkia

MAAILMAN KUUROJEN SHAKIN JOUKKUE-MM-KILPAILUT

Jotain erikoista tulee tapahtumaan ensimmäistä kertaa Suomessa ensi kesänä: maailman kuurojen shakin joukkue-MM-kilpailut. Suomen Kuurojen Shakkiliitto on saanut kilpailut järjestettäväkseen ICSC:n kongressin myötävaikutuksella ja luvalla. Kongressin myönteinen päätös tehtiin eräänä kauniina toukokuisena päivänä Budapestissä viime vuonna. Nämä kuurojen shakin joukkue-MM-kilpailut pidetään Turussa heinäkuun 5—18 päivinä 1970 Turun Kuurojen Yhdistyksen talossa. Kilpailujen valmistelut ovat vasta alussaan, aikaa sentään riittää pitkälti ja olemme mm. tämän syksyn aikana lähettäneet kilpailukutsun moneen maahan. Kukapa arvaa kuinka monta maata tulee mukaan tähän ensi vuoden suureen koitokseen. Kilpailujen ylituomarina tulee toimimaan turkulainen shakkimestari A. Arasola.

KILPAILUKUTSU

Suomen Kuurojen Shakkiliitto järjestää vuoden 1969 Suomen shakkimestaruusturnauksen Helsingissä HKY:n huoneistossa Liisankatu 27 alkaen 31.10.—2.11. välisenä aikana. Perjantaina 31 pnä klo 17 alkaa I kierros, seuraavana päivänä lauantaina 1. p:nä marraskuuta klo 10 II kierros. SM-kilpailuihin voivat osallistua M-luokan pelaajat. Osanottomaksua kannetaan 20,— pelaajalta. Koepelaajiksi kutsumme E. Hannulan ja M. Sallin. Lauantaina 1. p:nä marraskuuta järjestämme turnauksen lomassa illanvieton vaihtelevalla ohjelmalla. Osanottoilmoitukset lähetetään 10 päivää ennen kilpailujen alkua shakkiliiton sihteerille Edvard Saarinen, Helsinki 53, Agricolankatu 7 A 16. Shakkiterveisin

Suomen Kuurojen Shakkiliitto

TAMPEREEN Kuurojen Shakkikerhon ja Hämeenlinnan Kuurojen Shakkipoikien välinen shakkiottelu on Tampereella Kuurojen yhdistyksessä lokakuun 25. päivänä klo 17. Samana iltana samassa paikassa illanvietto klo 19.30.

TAMPEREEN Kuurojen Shakkikerho järjestää kansalliset pikashakkikilpailut Tampereella Kuurojen yhdistyksessä lokakuun 26. päivänä klo 11. Osanottomaksu 12,—. Ilmoittautumiset kilpailupaikalla 1/2 tuntia ennen kilpailuja.

HUOMIO! KATSE VAASAAN! Shakinpelaajat ja ystävät! Poikien järjestämä tempausilta on Palosaaren kuurojen talossa lokakuun 18 päivänä klo 19. Sunnuntaina 19.10. klo 12 Pohjanmaan pikashakkimestaruuskilpailut samassa paikassa. Osanottoilmoitukset kilpailuun on tehtävä 13.10. mennessä os.: Simo Vuorimies, Salmikatu 15 B, Palosaari.

URHEILU URHEILU

Urheiluosastoon tarkoitetut kirjoitukset ja ilmoitukset on lähetettävä edellisen kuukauden 7 päivään mennessä os.: Kuurojen Lehti, Lokero 62, H:linna.

Suomi voittoisa suunnistusmaaottelussa

Suomen ja Ruotsin kuurot suunnistajat kohtasivat toisensa ensi kertaa maaottelun merkeissä syyskuun 20—21 päivinä Tuuloksessa ja Lammilla. Tämän maaottelun voitto tuli kotiin, ilmeisesti »kotikentän» antaman edun vuoksi ja varsin selvällä erolla. Ruotsalaisilla ei kylläkään ollut parasta joukkuettaan matkassa ja lisäksi heiltä puuttui yksi mies. Tämän puuttuvan miehen tilalle asettui sunnuntain viestisuunnistuksessa CISS:n pääsihteeri Oswald Dahlgren, joka entisenä suunnistajana tunsi maaotteluun kiinnostusta ja oli saapunut sitä seuraamaan.

Ottelu oli kaksipäiväinen. Lauantaina suoritettiin Tuuloksen Pannujärvellä henkilökohtainen kilpailu, jossa huomioitiin kunkin maan kohdalla kolmen parhaan suunnistajan ajat. 7,2 km pitkä rata kiersi lievästi kumpuilevia kankaita, rastipisteinä olivat montut, pikkusuot ja mäennnyppylät. Tässä helppojuoksuisessa maastossa erot muodostuivat pieniksi. Suomen kolmikko Tiirikka, Turkki ja Paavola kiilautui kärkeen, paras ruotsalainen oli 4:nä Åke Åkesson, joukkueen nuorin. Yhteisajoiksi tulivat: Suomi 3.16.36 — Ruotsi 3.52.29.

Sunnuntaina suoritettiin Lammin Liesossa viestisuunnistus, johon kumpikin maa asetti kaksi joukkuetta. Maaottelussa huomioitiin kunkin maan parhaan joukkueen aika yhteenlaskien joukkuesuunnistuksen aikojen kanssa. Lieson maasto poikkesi huomattavasti edellisen päivän maastosta: kivikkoa, suuria irtokivilohkareita ja tiheikköä riitti reiteillä. Ensimmäiseltä osuudelta saapui Suomen ykkösjoukkueen viestinviejä Paavola, mutta Ruotsin vastaavan joukkueen viestinviejä oli jäänyt vain 9 min. Toisella osuudella vei Tiirikka viestiä vakuuttavasti ja tällä osuudella katkesi Ruotsin ykkösjoukkueen matka. Ruotsin kakkosjoukkue ei voinut aloittaa edes toista osuutta, suomalaismaasto oli sittenkin liian vaikeata Dahlgrenille, joka ei ollut kilpaillut vuosiin. Ankkuriosuudella Pentti Turkki, jolla ei ollut tietoa Ruotsin joukkueiden matkan keskeytymisestä, juoksi lujaa ja varmasti. Suomen kakkosjoukkueen matka keskeytyi tällä osuudella, mutta joukkueen ankkuri oli siinä vaiheessa selvillä siitä ettei joukkueen juoksulla ole maaottelun kannalta merkitystä.

Kilpailujen ratamestarina toimi Aarno Hovikorpi Hämeenlinnan Tarmosta, jolla oli kova urakka suunnitellessaan ja tehdessään neljä eri reittiä ja lisäksi kahdella eri paikkakunnalla. Radat saivat kilpailijoilta, molemmin puolin, pelkkää kiitosta.

Suomi siis voitti yhteisajalla 6.30.26 (viesti 3.13.50) Ruotsihan ei saanut loppuaikaa lainkaan. Mutta vastus tulee varmasti olemaan jatkossa kovempi. Vuoden päästähän on suunnistajiemme vuoro vierailla naapurimaassa ja yritettävä selviytyä kartalla ja maastossa, jotka ruotsalaisten antamien karttanäytteiden mukaan poikkeavat paljonkin meikäläisistä.

Maaottelu sujui muuten mukavassa ja leppoisassa ilmapiirissä ja tavanmukaista pummausten, rastienetsinnän ym. kertomista riitti yhteisesti kilpailujen jälkeen.

Kilpailut järjesti Hämeenlinnan Häli.

Tulokset:

Henkilökohtainen suunnistus Tuuloksen Pannujärvellä 20.9., matka 7,2 km:

1.	T. Tiirikka Suomi	1.02.40
2.	P. Turkki Suomi	1.03.50

Pentti Turkki ylivoimainen mestaruusrasteilla

SKUL:n suunnistusmestaruudet ratkottiin syyskuun 7 päivänä Tervakosken pohjoispuolisessa maastossa. Järjestelyistä vastasi Hämeenlinnan Häli ja ratamestarina toimi Martti Salli. Kallioiseen ja korkeuseroiltaan vaihtelevaan maastoon oli ratamestari sijoittanut varsin onnistuneet radat. Valitettavasti kartta oli hiukan epätarkka ja siihen merkitsemättömät tiet ja ojat eksyttivät eräitä. Oman veronsa vei myös vaikea maasto. Reiteille lähti 18 kilpailijaa, joista maaliin selvisi 11. M-sarjan mestaruuden korjasi Pentti Turkki täysin ylivoimaisesti, kuten yli 1 tunnin ero seuraavaan Tauno Tiirikkaan osoittaa. M-35 sarjan mestaruuden vei Heron Uolevi Saarikko.

Kilpailujen jälkeen valittiin edustajiksi Suomi—Ruotsi suunnistusmaaotteluun Pentti Turkki, Tauno Tiirikka, Erkki Paavola (Häli), Martti Salli, Uolevi Saarikko ja Jarmo Narmala.

3.	E. Paavola Suomi	1.10.06
4.	Å. Åkesson Ruotsi	1.10.50
5.	J. Narmala Suomi	1.13.22
6.	G. Svedjeby Ruotsi	1.14.29
7.	M. Salli Suomi	1.15.05
8.	N. Jordansson Ruotsi	1.27.10
9.	U. Saarikko Suomi	1.41.03
10.	H. Risberg Ruotsi	1.57.05
11.	G. Engström Ruotsi	2.15.10

Kolmen parhaan ajat:

SUOMI

Tauno Tiirikka	1.02.40
Pentti Turkki	1.03.50
Erkki Paavola	1.10.06
	3.16.36

RUOTSI

Åke Åkensson	1.10.50
Gösta Svedjeby	1.14.29
Nils Jordansson	1.27.10
	3.52.29

Viestinsuunnistus Lammin Liesossa 21.9. Matkat: I osuus 6 km, II osuus 5,8 km, III osuus 6,5 km.

1. Suomi A (Paavola, Tiirikka, Turkki)	3.13.50

Osuusajat:

I osuus

1. Erkki Paavola Suomi A	1.02.16
2. Nils Jordansson Ruotsi A	1.11.30
3. Martti Salli Suomi B	1.40.12

II osuus

1. Tauno Tiirikka Suomi A	1.02.11
2. Uolevi Saarikko Suomi B	2.08.18

III osuus

1. Pentti Turkki Suomi A	1.09.23

Tulokset:

Sarja M:

1. P. Turkki Mikkelin KU	1.39.30
2. T. Tiirikka Lahden KU	2.47.15
3. J. Laine H:gin Hero	2.59.02
4. A. Hänninen H:gin Hero	3.01.50
5. R. Sulkanen Lahden KU	3.15.10
6. R. Krook H:linnan Häli	3.17.04
7. O. Lehti H:gin Hero	4.06.10

Sarja M-35

1. U. Saarikko H:gin Hero	1.43.20
2. J. Narmala H:linnan Häli	1.49.05
3. P. Leikas Lahden KU	2.58.00

Sarja M-III (kansallinen kilp.)

1. M. Dianoff H:linnan Häli	1.25.10

Joukkuekilpailu:

I

HERO

J. Laine	2.59.02
A. Hänninen	3.01.50
U. Saarikko	1.43.20
	7.44.12

II

LKU

T. Tiirikka	2.47.15
R. Sulkanen	3.15.10
P. Leikas	2.58.00
	9.00.25

WELLAKSELLE JÄLLEEN

Vaasan Wellas sai parhaana seurana SKUL:n yleisurheilunmestaruuskilpailussa Tampereella taasen kiinnityksen kultaseppä Boris Strömin lahjoittamaan kiertopalkintopokaaliin. Tässä pokaalikilpailussa huomioidaan kunkin seuran kolmen parhaan tulokset pisteiksi muunnettuna.

Seurojen järjestys ja pistemiehet tuloksineen:

1. Wellas

E. Saarikoski	kolmil. 14.34	814	pist.
K. Saarikoski	1000 m 2.36	750	»
V. Hannu	pituus 649	712	»
		2.276	pist.

2. TaKu

R. Rantanen	kuula 16.33	866	pist.
O. Puumala	kolmil. 12.25	595	»
H. Siltanen	keihäs 43.89	548	»
		2.009	pist.

3. Hero

P. Mikkola	pituus 647	708	pist.
T. Laine	100 m 11,9	601	»
H. Lind	seiväs 320	587	»
		1.896	pist.

4. Valpas

M. Pirttilä	kuula 13.87	720	pist.
A. Hiekkanen	200 m 24,8	599	»
A. Sironen	1000 m 2.51,0	572	»
		1.891	pist.

5. (Oulu) Ryhti

K. Hökkä	1500 m 4.18,0	674	pist.
K. Pekkala	1000 m 2.48,2	602	»
V. Heikkilä	kolmil. 11.67	531	»
		1.807	pist.

6. Jalo

Marja Kulmala	kuula 9.15	648	pist.
R. Siiskonen	korkeus 169	578	»
P. Johansson	keihäs 44.69	550	»
		1.776	pist.

7. Pori

P. Savolainen	5000 m 15.46	743	pist.
T. Stenbacka	1500 m 4.51,0	458	»
Satu Vaurio	pituus 384	445	»
		1.646	pist.

TURUN KUUROJEN URHEILUSEURA VALPAS r.y.
täyttää 60 vuotta.

Juhlitaan!

LAUANTAINA MARRASKUUN 29 pnä klo 20.00 illalliset Hotelli Turussa. Hintaan 23:— sisältyy hyvä illallinen ja ravintolan oma ohjelma. Sitovat ilmoittautumiset ja illallismaksut lähetetään postiosoituksena marraskuun 20 päivään mennessä os. Pentti Kostiainen, Lanatie 5 A 4, Turku 10. Ilmoitautumisia ilman osanottomaksua ei huomioida.

SUNNUNTAINA MARRASKUUN 30 pnä klo 14.00 on Valpas r.y:n 60-vuotisjuhla Kuurojentalon juhlasalissa Henrikinkatu 4 b.

IX MAAILMANKISOJEN TULOKSIA

Yleisurheilu

3.000 m. esteet: 1) Adam Kot Puola 9.18,0, 2) Nikolc Vassiliev NL 9.18,6, 3) Boleslaw Brzocka Puola 9.27,2, 4) Reidar Brenden Norja 9.36,4, 5) Jan Trojnar Puola 9.39,6.

Kuula: 1) Bo-Göran Henriksson Ruotsi 15.83 (ME), 2) Willi Poplar USA 14.09, 3) Johnie Aamuels USA 13.66, 4) Rauno Rantanen 13.54, 5) Kevin Barry USA 13.45, 6) Udo Hilger L-Saksa 13.16, 7) Ossi Ottela 12.75.

400 m aidat: 1) V. Skomarokhov NL 51,4 (ME), 2) Tadeusz Liszewski Puola 56,9, 3) Lawrence Vollmar USA 57,6, 4) Helmut Lentz L-Saksa 1.00,3.

100 m: 1) Joszef Földessy Unkari 11,1, 2) Edvard Wright USA 11,2, 3) Igor Magnitski NL 11,2, 4) Stanislav Kravsz Puola 11,3, 5) Noriyki Endo Japani 11,3, 6) Jean Landais Ranska 11,4. (Vesa Hannu välierissä 11,4).

800 m: 1) Thomas Carson USA 1.57,0, 2) Stanley Mals USA 1.57,4, 3) Andrzej Zabawski Puola 1.57,9, 4) Ricky Berg USA 1.58,7, 5) Rachild Benelhocine Ranska 1.58,8, 6) Markku Ventelä 1.58,9.

5 000 m: 1) Adam Kot Puola 15.21,7, 2) Kazimierz Wrobel Puola 15.23,8, 3) Anatol Zelenin NL 15.24,8, 4) Nikolai Vassiliev NL 15.27,4, 5) Björn Myran Norja 15.27,6, 6) Donal Sutton USA 15.31,0.

110 m aidat: 1) Skomarokhov NL 14,3, 2) Wallace Hughes USA 16,0, 3) Tadeusz Liszewski Puola 16,0, 4) Candido Dicembri Italia 16,6.

400 m: 1) Nikolai Stepchenko NL 48,0, 2) Igor Magnitsky 48,5, 3) Pedersen Kenneth USA 49,2, 4) Gert Polakowski Itä-Saksa 49,8, 5) George Stohthard Kanada 49,9, 6) Giacomo Gainnone Italia 51,2.

200 m: 1) Josef Földessy Unkari 22,0, 2) Vladimir Nikonov NL 22,1, 3) Carl Cerniglia USA 22,3, 4) Harold Foster USA 22,3, 5) Jean Landais Ranska 22,5, 6) Michael Damaski Puola 23,0.

1 500 m: 1) Stanley Mals USA 3.59,4, 2) Kazimierz Wrobel Puola 3.59,8, 3) Andrzej Zabawski Puola 4.00,6, 4) Stephen Baldwin USA 4.03,1, 5) Björn Myran Norja 4.03,3, 6) Boleslaw Brocka Puola 4.03,3, 7) Timo Karvonen 4.04,5, 8) Kari Saarikoski 4.09,8.

Korkeus: 1) Frank Kegler Itä-Saksa 190, 2) James Foster USA 190, 3) Walter Reineck USA 185, 4) Bjarne Gunnerud Norja 180, 5) Samuel Lowery USA 170, 6) Petko Ivanov Bulgaria 170.

Moukari: 1) Olof Garberg Norja 49,46, 2) Ossi Ottela 40.70, 3) Imre Kosmar Unkari 39,54, 4) Aleksandar Zivanovic Jugoslavia 39.48, 6) Lee Gorrell USA 35.52. (Nicola Rudak Neuvostoliitto heitti 49,06 mutta diskattiin).

4x400 m: 1) Neuvostoliitto 3.16,6 (ME), 2) USA 3.17,6, 3) Itä-Saksa 3.19,2, 4) Puola 3.24,7, 5) Italia 3.28,8.

25 km: 1) Pauli Savolainen 1.28.10,2, 2) Anatoli Zelenin NL 1.28.45,4, 3) Alexandre Bojtsov NL 1.29.25,8, 4) Franz Muenzberger Itä-Saksa 1.31.35,6, 5) Noel Coventry Uusi-Seelanti 1.32.31,4, 6) Michele Barbara 1.33.47,8, 7) Reidar Brenden Norja 1.35.09,4.

Kolmiloikka: 1) Viktor Judelevitch NL 15.27 (ME), 2) Eero Saarikoski 14.21, 3) Anatoli Souprounov NL 14.14, 4) Pierre Gaumont Ranska 13.96, 5) Herman Buckman USA 13.23, 6) Roger Sutton Englanti 13.21.

Kiekko: 1) Thomas Hemes USA 46.86, 2) Nikola Rudak NL 40.12, 3) William Hayse USA 40.08, 4) Stefan Gaffke Puola 39.88, 5) Bo-Göran Henriksson Ruotsi 39.78, 6) Ivan Lebedev NL 39.54.

10 000 m: 1) Husein Abazar Iran 32.54,6, 2) Nikolai Vassiliev NL 32.57,6, 3) Alexandre Boytsov NL 33.16,0, 4) Pauli Savolainen 33.46,0, 5) Michelo Barbaro Italia 33.52,0, 6) Franz Muenzberger Itä-Saksa 34.06,0.

Seiväs: 1) Joseph Michuline USA 400, 2) A. J. Marshall USA 380, 3) Cesar Quintero Columbia 370, 4) William Whyte Kanada 350.

Keihäs: 1) Peter Hoffman Itä-Saksa 57.84, 2) Jerzy Stegner Puola 57.32, 3) Simo Kujala 54.72, 4) John Ramborger USA 54.16, 5) Howard Gorrel USA 49.16, 6) Johnny Olsen 47.36.

Pituus: 1) Vesa Hannu 715 (ME), 2) Viktor Bogdanov NL 703, 3) Anatole Souprounov NL 692, 4) Viktor Judelevitch NL 677, 5) Patrick Berrigan USA 670, 6) Franz Deml Itä-Saksa 668, 7) Lee Mix USA 665, 8) Pertti Mikkola 646, 9) Eero Saarikoski 629.

4x100 m: 1) Neuvostoliitto 42,1 (ME), 2) USA 42,3, 3) Puola 42,9, 4) Italia 44,0, 5) Länsi-Saksa 44,1, 6) Englanti 46,2.

Naisten lajit

Korkeus: 1) Elena Tatarinova NL 155, 2) Margarethe Rasmussen Tanska 145, 3) Heidi Zimmer USA 145, 4) Sieglinde Dietrich L-Saksa 140.

100 m: 1) Nina Ivanova NL 12,4, 2) Antonina Redkina NL 12,8, 3) Dona Sue Barker USA 12,8, 4) Michele Dabat Ranska 13,0.

400 m: 1) Rita Windbrake L-Saksa 57,7 (ME), 2) Ana Veremieva NL 58,8, 3) Maria Skibowitcz Puola 59,8, 4) Valentina Soloviova NL 1.00,9.

Kuula: 1) Marianna Formeister Puola 12.05, 2) Dorothy Adamietz USA 11.67, 3) Patricia Hill USA 11.03, 4) Elka Andreeva Bulgaria 10.55.

Kiekko: 1) Dorothy Adamietz USA 40.04, 2) Faina Semetsov NL 37.04, 3) Marianna Formeister Puola 33.50, 4) Marie Learager Tanska 30.06.

80 m aidat: 1) Nina Ivanova NL 11,6 (ME), 2) Dona Sue Barker USA 12,0, 3) Michele Dabat Ranska 12,1, 4) Elisabeth Reifel USA 12,7.

200 m: 1) Dona Sue Barker USA 26,0, 2) Sharon Townsed USA 26,6, 3) Anna Veremieva NL 26,8, 4) Hanna Osinska Puola 26,9.

Pituus: 1) Antonia Redkina NL 519, 2) Sonja Jürger Itä-Saksa 517, 3) Marianne Uhlbrich Itä-Saksa 506, 4) Krystina Litwin Puola 506.

SKUL:N SEUROJEN VÄLINEN YLEISURHEILUSARJA 31.8.

Sarjan kärkipäässä ei ole tapahtunut muutoksia, Wellas johtaa edelleen uudella ennätyslukemalla 14.133. Selvän raon jälkeen tulevat Valpas ja Hero, eroa näillä on vain kolmisensataa pistettä, joten on mielenkiintoista seurata pystyykö Hero sivuuttamaan Valppaan. Sarjan jälkipää on tuntuvasti muuttanut muotoaan. Oulun Ryhti on komeettana noussut viimeiseltä tilalta neljänneksi ja Mikkeli pudonnut 5:ltä tilalta viimeiseksi.

Henkilökohtaisesti paras pistetulos on Vesa Hannun pituushyppytulos 715 sm, 850 pistettä. Hannu on muutenkin kunnostautunut tuoden Wellakselle 7. tuloksella 4.875 pistettä, seuraavina Kari Saarikoski 2.894 pist. ja Eero Saarikoski 2.879 pist., molemmat koottu »neliotteluna». Wellaksen sarjassa on muuten 2 kpl yli 800 pisteen ja yli 10 kpl yli 700 pisteen tulosta.

1. Vaasan Wellas

1.	V. Hannu pituus 715	850
2.	E. Saarikoski 3-loikka 14.34	814
3.	M. Ventelä 800 m 1.58,9	767
4.	K. Saarikoski 1000 m 2.36,0	750
5.	K. Saarikoski 1500 m 4.09,8	737
6.	E. Saarikoski pituus 659	734
7.	V. Hannu 3-loikka iv. 926	717
8.	M. Ventelä 400 m 52,3	707
9.	K. Saarikoski 800 m 2.02,5	706
10.	V. Hannu korkeus iv. 145	704
	M. Ventelä korkeus iv. 145	704
12.	K. Saarikoski 5000 m 16.07,4	701
13.	V. Hannu 200 m 23,5	691
14.	E. Saarikoski keihäs 54.10	687
15.	Å. Nabb pituus 626	662
16.	Å. Nabb korkeus iv. 141	645
	V. Hannu 3-loikka 12.71	645
18.	E. Saarikoski seiväs 340	644
19.	V. Hannu 100 m 11,4	643
20.	V. Hannu pituus iv. 292	625
		14.133

2. Turun Valpas

1.	S. Kujala keihäs 55.69	707
2.	O. Kaisanlahti kuula 13.00	665
3.	A. Hiekkanen 3-loikka 12.72	646
4.	K. Alajoki 3-loikka 12.63	636
5.	K. Jokikokko keihäs 50.03	633
6.	M. Pirttilä kuula 11.91	593
7.	O. Kaisanlahti kiekko 34.86	581
8.	A. Hiekkanen 400 m 55.6	580
9.	A. Sironen 1000 m 2.51,0	572
	M. Pirttilä keihäs 45.60	572
11.	M. Pirttilä 3-loikka 11.99	567
12.	A. Hiekkanen 200 m 24.9	565
13.	S. Kujala kuula 11.43	561
14.	A. Sironen 1500 m 4.34,4	560
15.	K. Kuningas 5000 m 17.29,6	557
16.	K. Alajoki pituus 574	546
17.	T. Vallenius 5000 m 17.42,6	536
18.	I. Mäkinen keihäs 43.01	535
19.	E. Keski-Levijoki seiväs 300	528
20.	A. Sironen 800 m 2.14,4	526
		11.666

3. Helsingin Hero

1.	P. Mikkola pituus iv. 318	818
2.	T. Laine pituus 651	717
3.	P. Mikkola pituus 647	708
4.	P. Mikkola 3-loikka 12.59	632
5.	P. Mikkola 3-loikka iv. 890	625
6.	O. Lehti 800 m 2.10,0	589
7.	H. Lind seiväs 320	587
8.	E. Sivonen korkeus iv. 136	580
9.	T. Laine 100 m 11,9	540
10.	P. Mikkola korkeus iv. 133	532
11.	T. Laine pituus iv. 278	529
12.	E. Sivonen 3-loikka iv. 850	527
13.	H. Lind korkeus 163	521
14.	E. Lehtinen pituus iv. 276	516
15.	T. Laine 3-loikka iv. 842	509
	J. Laine pituus iv. 275	509
17.	P. Mikkola 100 m 12,2	482
18.	A. Hänninen pituus iv. 270	477
19.	O. Lehti 3000 m 10.32,0	469
20.	Y. Sivonen pituus iv. 268	464
		11.331

800 m: 1) Rita Windbrake Länsi-Saksa 2.15,7 (ME), 2) Valentina Soloviova NL 2.18,1, 3) Maria Skibowicz Puola 2.20,0, 4) Nina Kouznetsova NL 2.21,0.

4x100 m: 1) Neuvostoliitto 49,4, 2) USA 50,2, 3) Länsi-Saksa 50,3, 4) Puola 51,5, 5) Ranska 54,1, 6) Kanada 59,0.

Keihäs: 1) Marianna Formeister Puola 37.66, 2) Lidia Kania Puola 37.44, 3) Patricia Hill USA 36.38, 4) Stanislava Maiwald Puola 35.10.

Jalkapallo

1) Jugoslavia, 2) Neuvostoliitto, 3) Unkari. Loppuottelussa Jugoslavia voitti Neuvostoliiton 1—0.

Koripallon loppusarja

1) USA	3	3	0	212—122	6
2) Puola	3	2	1	189—164	4
3) Suomi	3	1	2	149—166	2
4) Italia	3	0	3	140—238	0

Käsipallon loppusarja, naiset

1) Jugoslavia	2	2	0	0	39— 4	4
2) Tshekkoslov.	2	1	0	1	28—17	2
3) Italia	2	0	0	2	5—51	0

Miehet

1) Jugoslavia	4	4	0	0	105—44	8
2) Ruotsi	4	3	0	1	63—50	6
3) Italia	4	2	0	2	68—70	4
4) Romania	4	1	0	3	53—76	2
5) Länsi-Saksa	4	0	0	4	41—90	0

4. Oulun Ryhti

1.	K. Hökkä 1000 m 2.41,9	676
2.	K. Hökkä 1500 m 4.19,0	674
3.	K. Hökkä 3000 m 9.25,0	671
4.	K. Pekkala 800 m 2.05,2	662
5.	K. Pekkala 2000 m 6.04,2	650
6.	K. Hökkä 800 m 2.08,6	610
	K. Pekkala 1500 m 4.27,0	610
8.	K. Pekkala 1000 m 2.48,2	602
9.	P. Talman 1500 m 4.31,1	583
10.	P. Talman 1000 m 2.50,1	581
11.	P. Talman 800 m 2.10,8	577
12.	P. Talman 3-loikka 11.90	557
13.	P. Talman pituus 569	535
14.	V. Heikkilä 3-loikka 11.67	531
15.	P. Talman 400 m 58,7	474
16.	M. Valle seiväs 280	467
17.	T. Suutari kuula 9.28	406
18.	P. Talman 100 m 12,7	390
19.	T. Suutari kiekko 25.81	375
20.	H. Keränen kiekko 24.97	354
		10.985

5. Jyväskylän Jalo

1.	R. Siiskonen pituus iv. 292	625
2.	P. Johansson keihäs 47.63	601
3.	R. Siiskonen kiekko 35.48	594
4.	R. Siiskonen keihäs 46.92	590
5.	R. Siiskonen korkeus 169	578
6.	R. Siiskonen korkeus iv. 135	559
7.	P. Johansson kuula 10.79	517
8.	A. Hämäläinen keihäs 41.70	516
9.	P. Jussila seiväs 290	498
10.	P. Johansson korkeus iv. 130	492
11.	P. Niemelä 200 m 26,0	475
12.	P. Niemelä 100 m 12,3	463
13.	P. Jussila kuula 10.03	462
14.	R. Siiskonen 3-loikka iv. 821	461
15.	E. Kolu 1500 m 4.51,3	457
16.	E. Kolu 400 m 59,3	455
17.	P. Kangas pituus iv. 264	449
18.	V. Koskinen kuula 9.81	446
19.	P. Niemelä 400 m 59,9	436
	P. Johansson kiekko 28.35	436
		10.110

6. Tampereen Kuurot Urheilijat

1.	R. Rantanen kuula 14.19	740
2.	O. Puumala 3-loikka 12.25	595
3.	R. Rantanen kiekko 34.54	574
4.	H. Siltanen keihäs 45.36	569
5.	R. Rantanen 200 m 25,0	556
6.	R. Rantanen 400 m 56,5	548
7.	J. Valli keihäs 43.39	541
8.	H. Siltanen 1500 m 4.43,3	505
9.	R. Rantanen keihäs 40.63	500
10.	R. Rantanen pituus 544	477
11.	O. Puumala kuula 10.18	473
12.	O. Puumala pituus 541	470
13.	P. Piirainen keihäs 37.60	454
14.	T. Mäkinen moukari 27.96	451
15.	O. Puumala korkeus 155	444
16.	O. Puumala 400 m 1.00,5	417
17.	J. Valli kuula 9.14	396
18.	P. Piirainen kiekko 26.42	390
19.	H. Sandholm pituus 506	385
20.	J. Valli 400 m 1.01,9	275
		9.860

7. Kuopion Kunto

1.	T. Karvonen 1500 m 4.04,5	779
2.	T. Karvonen 3000 m 9.05,4	740
3.	T. Karvonen 1000 m 2.37,8	727
4.	T. Karvonen 800 m 2.02,3	709
5.	T. Karvonen 400 m 56,1	562
6.	T. Karvonen 200 m 25,3	531
7.	A. Hytönen pituus iv. 273	496
8.	P. Jokelainen keihäs 39.37	481
9.	A. Hytönen korkeus iv. 126	440
10.	P. Jokelainen korkeus iv. 122	389
11.	P. Jokelainen pituus iv. 255	384
12.	I. Laitinen pituus iv. 254	378
13.	T. Karvonen 100 m 12,8	373
14.	I. Laitinen pituus 497	363
15.	I. Laitinen 1500 m 5.10,0	355
16.	I. Laitinen 3-loikka iv. 769	348
17.	T. Karvonen korkeus 145	344
18.	P. Jokelainen kuula 8.46	342
19.	A. Hytönen 3-loikka iv. 765	340
20.	T. Karvonen pituus iv. 244	320
		9.401

8. Hämeenlinnan Häli

1.	O. Ottela moukari 44.80	728
2.	O. Ottela kuula 12.99	664
3.	O. Ottela kiekko 35.73	599
4.	E. Paavola 800 m 2.10,6	580
5.	E. Paavola 1500 m 4.40,1	542
6.	O. Ottela pituus iv. 277	522
7.	R. Krook keihäs 41.78	517
8.	O. Ottela korkeus iv. 130	492
9.	E. Paavola 400 m 58,3	487
10.	E. Paavola pituus iv. 268	464
11.	E. Paavola 200 m aidat 31,8	463
12.	O. Ottela 3-loikka iv. 796	406
13.	E. Paavola 3-loikka iv. 785	382
14.	R. Krook pituus iv. 248	343
15.	R. Krook 3-loikka iv. 737	283
16.	P. Bärn pituus iv. 236	275
17.	P. Bärn 3-loikka iv. 727	264
18.	M. Dianoff korkeus iv. 111	260
	R. Krook korkeus iv. 111	260
20.	J. Syvänen pituus iv. 225	215
		8.728

9. Porin Kuurot Urheilijat

1.	P. Savolainen 5000 m 15.46,2	743
2.	P. Savolainen 3000 m 9.27,2	664
3.	P. Savolainen 1500 m 4.26,8	611
4.	T. Jarva keihäs 42.65	530
5.	A. Virtanen kiekko 29.81	470
6.	P. Savolainen 800 m 2.18,8	467
7.	T. Jarva kuula 10.00	460
8.	E. Stenbacka 1500 m 4.51,0	458
9.	P. Savolainen 400 m 60,0	433
10.	S. Nurmilaakso pituus iv. 261	420
11.	T. Jarva pituus iv. 260	414
12.	S. Nurmilaakso keihäs 33.68	392
13.	S. Jakobsson kuula 8.83	372
14.	V. Nurmilaakso pituus iv. 250	354
15.	T. Stenbacka 400 m 1.02,8	349
16.	S. Nurmilaakso 3-lka. iv. 761	332
17.	V. Nurmilaakso pituus 482	326
18.	V. Nurmilaakso 3-lka iv. 752	313
19.	T. Jarva kiekko 22.75	297
20.	T. Jarva 3-loikka iv. 735	279
		8.684

10. Mikkelin Kuurot Urheilijat

1.	R. Kiiskinen pituus iv. 290	610
2.	A. Penttinen keihäs 40.65	500
3.	P. Turkki keihäs 39.26	480
4.	A. Penttinen pituus iv. 270	477
5.	R. Kiiskinen korkeus iv. 128	465
	A. Penttinen korkeus iv. 128	465
	M. Lattu korkeus iv. 128	465
8.	A. Penttinen kuula 9.89	452
9.	M. Lattu pituus iv. 262	427
10.	M. Jolkkonen pituus iv. 261	420
11.	R. Kiiskinen 3-loikka iv. 798	410
12.	M. Lattu 3-loikka iv. 795	403
13.	M. Turunen korkeus iv. 122	389
14.	A. Penttinen pituus 507	388
	P. Turkki kuula 9.04	388
16.	E. Kellman pituus iv. 255	384
17.	R. Kiili pituus iv. 254	378
	A. Penttinen 3-loikka iv. 783	378
19.	M. Turunen pituus iv. 252	366
20.	P. Turkki korkeus 145	344
		8.589

SEURATOIMINTAA

OULUN Ryhti järjesti kansalliset yleisurheilukilpailut Raatin kentällä 6.9.69.

N. 100 m: 1. Irja Lehtelä Ryhti 17,7.

N. pituus: 1. Irja Lehtelä Ryhti 348.

N. korkeus: 1. Irja Lehtelä Ryhti 110.

100 m: 1. Vesa Hannu Wellas 12,1, 2. Tapio Laine Hero 12,1, 3. Eero Saarikoski Wellas 12,6, 4. Seppo Ylivarvi Wellas 12,7, 5. Pentti Talman Ryhti 12,8.

Pituus: 1. Vesa Hannu Wellas 665, 2. Eero Saarikoski Wellas 658, 3. Tapio Laine Hero 651, 4. Pentti Talman Ryhti 569.

Nuorten 1000 m: 1. Kari Saarikoski Wellas 2.46,8, 2. Kauko Hökkä Ryhti 2.50,0, 3. Pentti Talman Ryhti 2.50,1, 4. Leo Visuri Ryhti 3.29,6, 5. Antero Keränen Ryhti 3.40,7.

1500 m: 1. Kari Saarikoski Wellas 4.30,4, 2. Seppo Ylivarvi Wellas 4.39,7, 3. Tapio Laine Hero 5.00,7, 4. Pentti Ihamäki Wellas 5.06,8.

Kuula: 1. Eero Saarikoski Wellas 10.59, 2) Vesa Hannu Wellas 9.65, 3. Teuvo Suutari Ryhti 9.28, 4. Kari Saarikoski Wellas 8.86, 5. Tapio Laine Hero 8.51, 6. Hannu Keränen Ryhti 7.90.

Kiekko: 1. Eero Saarikoski Wellas 29.51, 2) Vesa Hannu Wellas 27.52, 3. Teuvo Suutari Ryhti 25.81, 4. Hannu Keränen Ryhti 24.97, 5. Kari Saarikoski Wellas 24.20, 6. Tapio Laine Hero 19.37, 7) Markku Valle Ryhti 18.21.

Ruotsalaisviesti 1000 m: 1. Wellas 2.14,4, 2. Ryhti 2.19,4, 3) Muu Suomi 3.02,7.

HÄMEENLINNAN Häli ry:n kansallisten yleisurheilukilpailujen 24.8. 1969 tulokset:

100 m: 1. Aimo Hiekkanen Valpas 12,4, 2. Antti Hiekkanen Valpas 13,1.

800 m: 1. Olli Lehti Hero 2.10,0, 2. Erkki Paavola Häli 2.12,8, 3. Pauli Savolainen PKU 2.18,8.

1000 m nuoret: 1. Timo Karvonen K.Kunto 2.37,8, 2. Aki Sironen Valpas 2.59,3, 3. Kari Kammonen Valpas 3.12,8.

3000 m: 1. Timo Karvonen K.Kunto 9.18,6, 2. Pauli Savolainen PKU 9.27,2, 3. Olli Lehti Hero 10.32,0, 4. Erkki Paavola Häli 10.47,0.

4x100 m: 1. Turun Valpas I 49,8, 2. Turun Valpas II 55,2.

Korkeus: 1. Antti Hiekkanen Valpas 160, 2. Aki Sironen Valpas 150, 3. Ossi Puumala TKU 145, 4. Seppo Juhola Valpas 145.

Kuula: 1. Olavi Kaisanlahti Valpas 13.00, 2. Ossi Ottela Häli 12.87, 3. Keijo Jokikokko Valpas 9.51.

Pituus: 1. Aimo Hiekkanen Valpas 563, 2. Ossi Puumala TKU 541, 3. P. Hänninen Valpas 535.

VAASAN Wellaksen järjestämissä jäsentenvälisessä 5-ottelussa syyskuun 2. päivänä Eero Saarikoski saavutti 3098 pistettä, mikä on 173 pistettä parempi kuin nimissään oleva Suomen ennätys. Tulosta ei voi hyväksyä uudeksi ennätykseksi, koska se on tehty jäsentenvälisissä kilpailuissa.

Tulokset: 1) Eero Saarikoski 3098 p. (200 m 24,3, pituus 639, kiekko 31,57, keihäs 54,10, 1500 m 4.28,2); 2) Vesa Hannu 2770 p. (23,7, 640, 28,84, 49,29, 5.14,0); 3) Kari Saarikoski 2292 p. (26,0, 525, 25,23, 33,00, 4.22,2); 4) Seppo Ylivarvi 2204 p. (24,9, 539, 20,41, 30,62, 4.44,0).

TIDSKRIFT för DÖVA

N:o 10 1969

Teckenspråkskursen i St Michel

I tiden lärdes, att teckenspråket i döbundervisningen är ett ogräs, som måste rensas bort, så snart det förekom. Det förefaller som om denna tid nu vore bakom oss.

I dag stävar man till att åt varje enskild döv elev ge undervisning i den form och på det sätt som är lämpligast ur elevens synpunkt. Följaktligen kan teckenspråket efter övervägande användas som ett hjälpmedel i undervisningen.

Det är ett allmänt känt faktum, att dövlärarna i allmänhet inte behärskar teckenspråket tillräckligt väl. Detta är mycket förståeligt, det är inte något man lär sig utan vidare. Därför beslöt Dövas förbund senaste vår att på sätt och vis som ett experiment ordna en veckolång teckenspråkskurs för dövskollärare och undrade om hugade skulle uppenbara sig. Överraskningen var väldig, då anmälnings tiden hade gått ut. Ett femtiotal dövlärare eller ungefär hälften av alla dövlärarna ville offra en semestervecka på att lära sig teckenspråket eller förkovra sina kunskaper i detta språk.

Kursen som i slutet av augusti hölls i dövskolan i St Mickel lyckades utomordentligt väl på alla sätt. Skolan erbjöd på tillåtelse av skolstyrelsen lämplig yttre ram. Tillräckligt med lärarkrafter fanns. Andan under kursen var uppbyggande och kursdeltagarna villiga att lära sig. Överinspektör Elias Niskanen från skolstyrelsen var med hela tiden, vilket var synnerligen glädjande. I mindre grad diskuterades i hur stor utsträckning och på vilket sätt teckenspråket borde användas vid undervisningen. Detta må överlåtas åt lärarnas övervägande eller behandlas vid någon annan kurs. Den enda svagheten i kursen i St Michel kan anses vara den, att den var för kort, men vi kan ju fortsätta senare.

Efter kursen i St Michel torde det vara berättigat att konstatera, att dövlärarnas och de dövas tankar och åsikter betydligt närmat sig varandra i denna viktiga och ständigt aktuella fråga, användningen av teckenspråket i dövundervisningen. Att använda någon viss metod är inte längre det viktigaste. Det viktigaste är att för varje elev hitta den metod, som är den lämpligaste för just den eleven och även att använda den. Teckenspråket kan ibland vara till t.o.m. mycket stor hjälp. Därför är det viktigt att kunna det.

Pensionärer

De flesta finländska medborgare slutar vanligen med sitt yrkerarbete vid 65 års ålder. Endel har varit tvungna att sluta med arbetet redan tidigare och följaktligen stiftat bekantskap med pensionsärendena och speciellt med arbetsoförmögenhetspensionen och senare med folkpensionen.

Vi vet alltså att **folkpensionen** består av en grunddel som **alla 65 år fyllda är berättigade att få oberoende av inkomsterna.** Denna del är 69 mk i månaden. Om andra inkomster än pensionen inte finns eller de andra inkomsterna är små kan pensionären anhålla om **ytterligare stöddelen** och t.o.m. om **stödtillägget.** För detta ändamål är det skäl att **tala med folkpensionsanstaltens distriktsombud** om inkomsterna, han kan hjälpa vid ansökandet om eventuella tillägg till pensionen.

Ålderdomsstöd kan sökas av kvinnor som fyllt 60 år men inte 65 och som är ensamstående och inte alls har inkomster eller som har mycket små inkomster och som inte får arbetsoförmögenhetspension. Som ålderdomsstöd betalas endast folkpensionens stöddel.

I pensionssystemet finns dessutom ännu **hjälp- eller vårdtillägg samt förhöjning för maka eller barn.** Den som får folkpensionens grunddel, måste **skilt** söka dessa. Var och en borde i sitt eget intresse ta reda på om pensionen skötts rätt, d.v.s. att **han eller hon sökt de tillägg till vilka de förändrade inkomsterna eller förändringarna till det svårare i levnadsvillkoren berättigar.**

Huruvida den som erhåller folkpensionens grunddel är berättigad att få stöddelen beror på inkomsterna och förmögenheten. För makar beaktas också makens/makans inkomster och förmögenhet. På huruvida man för stöddelen eller inte inverkar också om makarna bor tillsammans eller skilt och huruvida båda makarna får foplkpension. Dessutom beaktas till vilken dyrortsklass orten hör.

Förhöjning för hustrun beviljas i det fall att endast mannen erhåller folkpension och hustrun fyllt 60 år. Och obs! Förhöjning för hustrun beviljas också fast hustrun inte fyllt 60 år om hon på grund av att hon sköter familjens små barn eller av något annat tvingande skäl inte kan skaffa inkomster genom att arbeta för egen eller annans räkning.

Förhöjning för barn beviljas för stöddelen för varje barn under 16 år, som försörjes av folkpensionstagaren eller makarna.

Endel har frågat vad **ålderdomspensionen** betyder. Denna bestäms på basen av arbetspensionslagen beroende på om arbetstagaren hör under APL-pensionslagen (långvarigt arbetsförhållande) eller KAPL-pensionslagen (korta arbetsförhållanden). Arbetstagaren får denna pension då han eller hon fyller 65 år. Pensionen räknas skilt för varje arbetsförhållande. På pensionens storlek inverkar hur lång arbetstiden var (antalet arbetsår), lönen samt arbetstagarens i födelseår.

Som arbetstid, vilken berättigar till pension, räknas i sin helhet den tid arbetsförhållandet varat efter den 1.7. 1962. Av den arbetstid som var före den 1.7. 1962 beaktas hälften, om arbetsförhållandet var i kraft den 8.7. 1961 eller började efter denna dag. Den arbetstid som berättigar till pension börjar när arbetstagaren fyllt 23 år. Den månadslön som ligger till grund för pensionen beräknas efter arbetsförtjänsten under de högst 4 senaste kalenderåren. Med lön förstås samma som i beskattningen, alltså räknas också övertidsersättningen. Pensionen för en månad fås så, att 1 % av lönen multipliceras med antalet år som berättigar till pension. **Ålderdomspensionen är de sammanräknade delpensionerna för de olika arbetstiderna.**

Ålderdomspension får arbetstagaren vid pensionsåldern från arbetspensionsanstalten och folkpensionsanstalten från första början från båda samtidigt. I enlighet med minimivillkoren i arbetspensionslagarna minskar inte ålderdoms- eller arbetsoförmögenhetspensionen folkpensionens stöddel. Däremot beaktas familjepensionen som inkomst då stöddelen fasttälles. Och stödtillägg beviljas inte dem som får arbetspension.

Tillsammans med folkpensionen och vissa andra lagstadgade pensioner får ålderdoms- eller arbetsoförmögenhetspensionen i enlighet med arbetspensionslagarna vara högst 60 % av lönen. För dem som haft låg lön är gränsen dock högre.

Var och en borde ta reda på hur det är med pensionen och inte bara jämföra med andra, vem får mera vem får mindre. Men om man inte själv sköter om att stöddelen och andra ovan uppräknade pensioner sökes, får man själv stå för förlusten. T.ex. de som tidigare fått hyra av hyresgäster och hyran blir mindre eller upphör helt och hållet inverkar detta på inkomsterna och samtidigt på möjligheten att få ytterligare pension om inte inkomstförlusten ersatts på annat sätt.

Beaktas bör, att **begravningshjälp** i enlighet med folkpensionslagen betalas till maka eller dödsbo efter 16—65 år fyllda avlidna. Denna begravningshjälp är numera 684 mk och indexbunden. Om den avlidna fått folkpension eller arbetsoförmögenhetspension året innan sin död betalas begravningshjälp inte. Vid dödsfall under det först pensionåret avdrages från begravningshjälpen ½ för varje månad pensionen förfallit till betalning. Begravningshjälpen måste sökas inom ett år från dödsdagen, dödsdagen räknas dock inte med.

Sistnämnda kan gälla också sådana personer, som inte själva tar reda på hur det är med folkpensionen eftersom det är så långt tills den fås. Men vi vet aldrig när vi mister en anhörig som denna lag gällt. I samband med dödsboet måste vi också ta reda denna sak om vi vill få en rättighet som vi är berättigade till.

A. P.

Kurs i teckenspråket

De sista heta veckorna av den heta sommaren, 18.—22.8. 69 samlades på dövskolan i St Michel en skara ivriga teckenspråkselever. Bland dem fanns överinspektören för döv- och blindundervisningen, dövlärare och dövlärareauskultanter samt internatpersonal. Kursen leddes av pastor Eino Savisaari.

Hos många väckte den nya situationen — lärarna som elever — muntra skratt. Men alla var fyllda av iver. Man tecknade och diskuterade. Trots de långa dagarna höll intresset — tack vare kursarrangörerna och lärarna.

Kursen var lyckad och alla fick något förutom mätt mage. Man fick stifta bekantskap med teckenspråket på ett mångsidigt sätt, teckenspråkets betydelse erkändes och tankar utbyttes både privat och offentligt. Förutom undervisning i teckenspråket gav kursen också uppgifter om mycket annat som hör till. Lärarna hade också möjlighet att sinsemellan utbyta erfarenheter.

Fredagen den 22.8. fick kursdeltagarna betyg som minne och var och en reste till sitt eget arbetsfält tacksamma åt Finlands Dövas Förbund r.f. för de kunskaper och de färdigheter de fått och som vi hoppas att med tiden skall tjäna de döva barnen.

En allmän önskan var, att i framtiden skulle ordnas liknande kurser.

deltagarna

Statsbudgeten för år 1970

Regeringen har till riksdagen avgett sin proposition till statsbudget för år 1970. Denna innehåller ett och annat som är av intresse för de döva.

I enlighet med förordningen om ordnadet av de dövas själavård bör reseprästen inneha förutom kompetens för prästämbete vid evangelisk-luterska kyrkan kunskaper i teckenspråket. Eftersom behovet teckenspråksundervisning blivit aktuellt, är det meningen att under år 1970 ordna en sex månader lång teckenspråkskurs, för vilket föreslås att reserveras 12.500 mk.

I Jyväskylä färdigblir hösten 1970 en skolbyggnad för hörselskadade. Då kan verksamheten i den nuvarande dövskolan i Jyväskylä ändras så, att den börjar från det normala förskolestadiet. Samtidigt kan som en helt ny skolform undervisningen av hörselskadade barn påbörjas. Antalet elever som flyttar in i den nya skolbyggnaden kommer att innalles vara 200 och verksamheten börjar den 1.8. 1970. Vid skolan föreslås att grundas fr.o.m. den 1.8. 1970 följande befattningar och extra befattningar:

med grundlön:	avlöningsklass
1 biträdande föreståndare	A 24
1 föreståndare för internatet	A 23
6 lärare	A 22
Extra:	
2 lärare	A 22
4 barnsköter skor	A 10
1 biträdande kanslist	A 10

Dessutom föreslås att på grund av den utvidgade versamheten vid skolan fr.o.m. den 1.8. anställes fyra barnsköterskor, tre anstaltsbiträden, en gårdskarl-eldare, en hushållerska, en husmor, en sjuksköterska och en fritidsledare.

För slutförandet av byggnadsarbetena vid Jyväskyläskolan föreslås 2.050.000 mk och för inredningen 350.000 mk.

Vid yrkesskolan för döva i Åbo föreslås att inrättas följande extraordinarie tjänster fr.a.m. den 1.9. 1970:

	Löneklass
2 yrkesämneslärare (metall- och träarbetsavd.)	A 24
1 arbetslärare (metallarbetsavd.)	A 20

Dessutom föreslås att i arbetsförhållande skall anställas två biträden, en tvätterska och en deltidsanställd städerska.

UNDERSÖKNING RÖRANDE DÖVA BILISTER

I Kalifornien har utförts en vetenskaplig undersökning beträffande döva bilisters benägenhet att råka ut för kollisioner. För förverkligandet av undersökningen beviljades ämbetsverket som undersöker tryggheten i biltrafiken ett anslag på 100 000 dollar. Arbetet påbörjades år 1961, den första delen av undersökningen publicerades i form av ett duplicat år 1963 och andra delen likaså som ett duplicat år 1964. Undersökningen har utförts och publicerats av delstaten Kaliforniens motorfodonsavdelning och publikationen heter THE TOTALY DEAF DRIVER IN CALIFORNIA (Den helt döve bilisten i Kalifornien). Det amerikanska och likaså det kaliforniska dövförbundet har aktivt deltagit i de praktiska arrangemangen för undersökningen.

Undersökningsresultaten visade bl.a. att de döva bilisterna (termen avser personer som kör bil och alltså inte endast yrkesbilister) i hög grad koncentrerat sig till delstatens städer, speciellt Los Angeles. I strid med tidigare uppfattningar har de döva bilisterna inte klarat sig med mindre förseelser än de hörande bilisterna. Undersökningen visade att de döva bilisterna haft 1.78 gånger så många kollisioner och 1.26 gånger så många förseelser som de icke-döva. Dock bör beaktas, att de döva i genomsnitt körde bil mera per år är icke-döva. Sista satsen i sammandraget för första delen av undersökningen sammanfattar undersökningsrssultaten i följande slutsats: »I detta skede av undersökningen ser det ut som om de döva bilisterna inte skulle vara något allvarligt problem med tanke på trafiksäkerheten och körprestationerna i denna delstat.»

För dem som är intresserade av detaljerna i undersökningen må nämnas, att avdelningen som publicerat undersökningen heter Division of Administration, Research and Statistics Sektion, i vars publikationsserie undersökningarna utkommit som rapporterna nr 15 och 16.

Kalevi Miettinen

Våra gossar marscherar i vid öppningen av spelen. Som fanbärare Simo Kujala och i spetsen för marscherarna Oiva Virtanen, Vaala Kaurela och Tapio Hirsikangas.

GULD: Hannu och Savolainen
SILVER: Saarikoski, Ottela och gymnasterna
BRONS: Kujala och korgbollslaget

Finland klarade sig bättre än väntat vid de XI Världsspelen. Vårt lag startade med ganska försiktiga förväntningar och speciellt beträffande friidrotten vågade man inte på förhand sikta högt. Visserligen hade specialträningen i grupp startats redan ett år tidigare i Vasa och speciellt i Östermyra under ledning av distriktstränare Lehtonen. I Vasa hade Harri Niemelä på ett synnerligen förtjänstfullt sätt tagit del i verksamheten. — Även om vårt lag startade, som redan sades, med försiktiga förväntningar, tänkte de inte ge sig utan kamp. Under hela resan gjöts kampmod speciellt i de unga idrottarna och då tävlingarna började intog våra unga pojkar sina platser på arenan djärvt och utan fruktan och med höga mål. Alla överträffade de sig själva och förbättrade under de pressande förhållandena sina egna rekord, Vesa Hannu gjorde t.o.m. nytt världsrekord — 715 — under den toppspännande längdhoppstävlingen och förbättrade således sitt tidigare rekord med 30 cm. Det segrande hoppet gjordes på sista hoppvarvet då Viktor Bogdanov från Sovjetunionen ledde tävlingen med 1 cm. Den andra guldmedeljen kom likaså överraskande i 25 km löpning sedan Pauli Savolainens hårda rivstart vid 13 km tog musten ur sovjetunionens representanter som blev 100 m efter — skillnaden bibehölls ända till målet. Eero Saarikoski i tresteg — 14.21 — och Ossi Ottela i slägga — 40.70 — hemförde silvermedaljer. Speciellt Eero har i framtiden möjlighet att bli en trestegshoppare av toppklass. Detta förutsätter att han koncentrerar sig på denna gren och att specialträningen som påbörjades senaste höst fortsätter ännu intensivare. Nu mätte redan ett av Eeros övertrampade hopp nästan 15 m.

Erfarne Simo Kujala fick i spjutkastningen resultatet 54.72, vilket gav bronsmedalj. I kula kom Rauno Rantanen på fjärde plats med resultatet 13.54.

Våra unga löpare för vilka resan var en studieresa överraskade positivt med sin »sisu» och sina fina tider. Timo Karvonen löpte 800 m i första heatet på tiden 2.04,6 och Kari Saarikoski på tiden 2.02,5. Båda föll visserligen bort, men i finalen på 1500 m var Karvonen sjunde med tiden 4.04,5 och Kari Saarikoski åttonde med tiden 4.09,8. Resultaten är nytt personligt rekord för vardera. Konstateras må, att Finlands Dövas Iddrottsförbunds rekord på 1500 m är 4.02,2. Markku Ventelä löpte fint i finalen på 800 m och kom i mål som sjätte med tiden 1.58,9. I mellanheat på 400 m löpte Ventelä tiden 52.3. Dessa våra unga löpare siktar på nästa spel och på världsrekord.

Våra alltid glada och duktiga gymnaster Jari Kuusinen, Antero Kivi och Kalevi Alajoki kämpade brons åt Finland under hårt hot från Jugoslavien och Bulgarien. Det är verkligen strålande att vi har ett lag i en såpass svår gren. För detta kan vi tacka förutom gossarna själva också deras tränare lektor Tapio Hirsikangas, som redan under flere år utvecklat idrottsverksamheten i dövskolorna.

Korgbollsmatcherna spelades ute på en asfaltplan. Förhållandena var främmande speciellt för finländarna, men pojkarna vande sig rätt snart. Den europeiska korgbollen har gått framåt med väldig fart och USA:s försprång håller på att krympa. Polen och Finland lyckades tillochmed i frågasätta USA:s seger då amerikanarna blev verkligt nervösa för att matcherna hela tiden var så jämna. Den förlust vi i Finland led mot Polen med 29 poäng krympte nu till 10 poäng. Bronsmatchen mot Italien var mycket spännande. Två minuter innan tiden gick ut ledde vi med endast 1 poäng. Lyckligtvis lyckades vårt lag samla sina krafter till en sista ansträngning som gjorde att italienarna tappade lusten helt och våra pojkar fick en ledning på 13 poäng på en liten stund. Alltså bärgade vi åter medaljskörd också denna gång. Lagets sammansättning: Heikki Sandholm (kapten), Jorma Äärі, Veikko Lampinen, Heikki Lind, Ossi Puumala, Jarmo Järventaus, Kalevi Immonen, Rauno Rantanen och Raimo Sneck.

VASA dövföringars manliga medlemmar ordnar en topprolig kväll den 18 oktober på Dövas Hus, Hantverkargatan 6. Programmet börjar 19.30 prick med en överraskning som inte kan avslöjas så här på förhand utan var och en får komma och se själv. Välkomna och på återseende!

JAGOBSTAD Dövas förening ordnar lördagen den 25 oktober kl 18 en kyrkosamkvämsafton i Jakobstads församlingshem, Skolgatan 11. Pastor Eino Savisaari visar en film från Keren. Kyrgodagen försiggår på söndagen den 26 oktober.

YHDISTYSTOIMINTAA

JYVÄSKYLÄN Kuurot ry:n esitelmätilaisuus on lokakuun 4—5 päivinä Cygnaeuksen kansakoulussa, alkaen lauantaina klo 18. Esitelmänpitäjäksi on lupautunut rouva Sirpa Kostiainen.

VARKAUDEN Kuurojen yhdistyksen esitelmäpäivät ovat lokakuun 11—12 päivinä Kansalaisopistolla, alkaen lauantaina klo 18 ja jatkuen sunnuntaina klo 12. Rouva Aura Ahlbäck on lupautunut esitelmöimään. Myös liiton toiminnanjohtajaa Jaakko Väisälää on pyydetty puhujaksi.

MIKKELIN Kuurojen yhdistyksen esitelmäpäivät ovat lokakuun 18—19 päivinä Kuurojen talossa Akkavuorenkatu 5, alkaen lauantaina klo 18 ja jatkuen sunnuntaina. Hyvät puhujat luvassa.

ROVANIEMEN Kuurojenyhdistyksen esitelmäpäivät ovat 31.10—1.11. Työväentalon B-salissa, alkaen perjantaina klo 19 ja jatkuen lauantaina klo 13. Mahdollisesti joku liitosta tulee puhujaksi.

VAMMALAN Kuurojen Yhdistys »Heffata» r.y.:n valistuspäivät ovat marraskuun 8—9 päivinä Kuurojentalossa, alkaen lauantaina klo 19 ja sunnuntaina klo 12.

KYMENLAAKSON Kuurojenyhdistyksen esitelmätilaisuus on marraskuun 8. päivänä klo 18 Inkeroisissa osuuskassan kerhohuoneessa.

KUOPION Kuurojen Yhdistys järjestää esitelmäpäivät marraskuun 15—16 päivinä kuurojenkoulussa. Puhujaksi tulee ehkä liiton puheenjohtaja rakennusneuvos Runo Savisaari. Lähemmin seuraavassa numerossa.

RAUMAN Seudun Kuurot r.y:n vaalikokous on Rauman seurakuntatalossa marraskuun 16 päivänä klo 12.

KYMENLAAKSON kuurojenyhdistys järjestää illanvieton lokakuun 11. päivänä klo 18 Inkeroisissa osuuskassan kerhohuoneessa.

TAMPEREEN Kuurojen yhdistys järjestää illanvieton lokakuun 18. päivänä alkaen klo 19. Ohjelmassa mm. pari esitelmää. Seuraavana päivänä järjestetään mahdollisesti käynti Planetariossa, jossa on mielenkiintoista nähtävää.

JYVÄSKYLÄN Kuurot ry:n Nuorten Kerho järjestää iltaman lokakuun 25. päivänä klo 19 Puutarhakatu 10 B:ssä.

KOUVOLAN Kuurojen yhdistys järjestää juhlan lokakuun 25. päivänä klo 18 Keskuskansakoulussa. Hauska ohjelma, mm. tanssia.

VAASAN Kuurojen järjestöjen miespuoliset järjestävät ratkiriemukkaan TEMPAUSILLAN lokakuun 18 päivänä Kuurojen talossa Käsityöläiskatu 6. Ohjelma alkaa tasan klo 19.30 suurella tempauksella, josta ei voi mitään ilmoittaa etukäteen — tulkaa paikan päälle näkemään ja toteamaan.

HELSINKI KUTSUU lokakuun loraukseen 25.10.69 klo 19 alkaen HKY:n huoneistossa Liisank. 27 A 8. Silloin järjestetään HKY:n Omakotirahaston kartuttamiseksi railakkaat illanistujaiset ja ohjelmasta vastaavat Kettu-Totti & kumppanit. Siis suuntana lokakuun viimeisenä lauantaina Hesa!

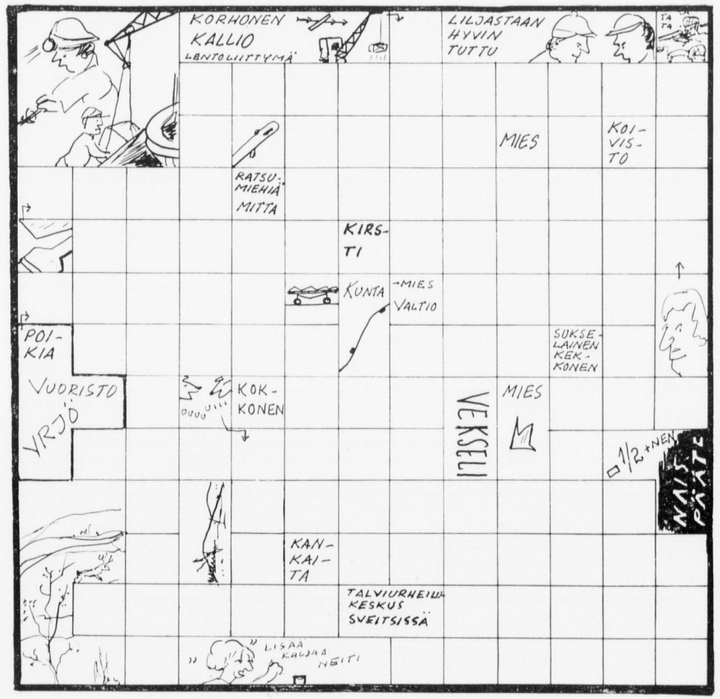

KILPARISTIKKO

Vastaukset 20.10. mennessä os.: Kuurojen Lehti, Lokero 62, Hämeenlinna. Oikein ratkaisseiden kesken arvotaan 3 kymmenen markan rahapalkintoa.

KIRKKOPÄIVIÄ

TAMPEREELLA järjestetään perinteelliset kirkkopäivät 31.10—2.11. Päivien ohjelma:

Perjantaina klo 19 Näsin seurakuntasali, Näsinlinnankatu 26.

Lauantaina klo 10 Tuomiokirkko. Saarnaa piispa Kansanaho. Klo 12 NNKY. Klo 14 lounas (ilmoittautumiset kuurojen yhdistykselle viikkoa ennen). Klo 18 Näsin seurakuntasali.

Sunnuntaina klo 12 Kuurojen Yhdistys.

HÄMEENLINNAN Kuurot r.y:n perhekirkko on lokakuun 5 päivänä klo 13 Markkulassa. Rovasti Paunu. Klo 14.30 on yhdistyksen kuukausikokous.

PIETARSAAREN Kuurojen yhdistys järjestää kirkollisen iltaman lauantaina 25.10. klo 18 Pietarsaaren seurakuntatalossa, Skolgatan 11. Pastori Eino Savisaari esittää filmin Kerenistä. Kirkkopäivää pidetään sunnuntaina 26.10.

UUSI POSTIOSOITE: .....

.....

.....

.....

.....

.....

H U O M !

Jos postiosoitteesi muuttuu — täytä vasemmalla olevat rivit — leikkaa koko leveyden käsittävä liuska ja lähetä se osoitteella Kuurojen Lehti, Lokero 62, Hämeenlinna.

Karjalan Kuurojen Heimotuki r.y. järjestää

HEIMOJUHLAN

Hämeenlinnassa kuurojenyhdistyksen talossa Markkulantie 3 B marraskuun 1—2 päivinä. Lauantaina klo 19 on juhla Karjala-aiheisella ohjelmalla. Sunnuntaina klo 12 on vuosikokous. Kaikki ovat sydämellisesti tervetulleita juhlaan.

Juhlatoimikunta

Lahti kutsuu ... Lahti tempaisee ...

LAHTI KUTSUU kerhojohtajia
LAHTI KUTSUU yhdysmiehiä
LAHTI KUTSUU kaikkia nuorisotyöstä kiinnostuneita
LAHTI KUTSUU kaikkia nuoria osallistumaan

LAHDEN KUUROJEN

NUORISOPÄIVILLE

18—19. 10. 1969

Päivien ohjelma:

18.10. klo 10.00 Tutustuminen Lahden Ky:n huoneistoon ja kuullaan selostus Lahden Ky:n vaiheista. Huoneiston osoite: Launeenkatu 9 B 33, Lahti (lähellä Lahden rautatieasemaa).

klo 14.00 Bussikiertoajelu Lahden ympäristössä. Lähtö Yhdistyksen huoneiston edestä. Opas ja tulkki mukana.

klo 17.00 Kerhojohtajien ja yhdysmiesten palaveri yhdistyksen huoneistossa.

klo 20.00 **Illallinen** Ravintola Juholassa, os. Hämeenkatu 22. Osanottomaksu illallisiin on 19 mk ja ennakkovaraukset voi osoittaa os. neiti Terttu Olkkola, Vanhatie 51 as. 23, Lahti 10. Maksu 19 mk voidaan maksaa myös Lahden Kuurot ry:n ps.tilille 110734 ilmoittautumisen yhteydessä.

19.10. klo 14.00 Nuorisotempaus mukavin ohjelmin Maakuntatalossa, os. Mariankatu 8.

Tervetuloa!

Tule näkemään, tule kuulemaan, tule huvittelemaan.

NÄIN LAHTI ESITTÄYTYY.

Järjestäjät: **Lahden Kuurot ry**
SKL:n nuorisotyötoimikunta.

SUOMEN KUUROJEN URHEILULIITTO

järjestää liiton merkin suunnittelukilpailun. Lähempiä tietoja saa toiminnanjohtaja Seppo Ahjolinnalta, os: Siilitie 5 P 204, H:ki 80.

Apuvälineitä kuulovikaisille

— Sähköherätyskelloja
— Kuulovikaisten ovikelloja
— Puhelinvahvistimia
— Paristoja
— Kuulokojeenjohtoja
— Yksilöllisiä korvaistukoita
— Lasten »itkulamppuja» kuuroille vanhemmille

KUULOVIKAISTEN APUVÄLINEPALVELU

Hietalahdenkatu 8, Helsinki, puh. 64 65 21

Ostamalla tarvitsemasi apuvälineet Kuulovikaisten apuvälinepalvelusta tuet samalla maamme kuulonhuoltotyötä.

Kuurojen Lehteen tarkoitetut kirjoitukset on lähetettävä edellisen kuun 7 päivään mennessä osoitt.: Kuurojen Lehti, Lokero 62, Hämeenlinna.

Hämeenlinna 1969 — Kirjapaino Jaarli